

POLUGODIŠNJA BILANCA ŠIBENSKE INDUSTRIJE

PROIZVODNJA BRŽA OD PRODUKTIVNOSTI

Šibenski industrijski kolektivi povećali su proizvodnju u prvih šest mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 9,5 posto. Porast proizvodnje nije, međutim, popraćen adekvatnim porastom produktivnosti rada. Naime, produktivnost je u navedenom razdoblju povećana samo za 2,4 posto, što, kako izjavljaju stručnjaci, nije nimalo utješno.

Najznačajniji šibenski industrijski kolektiv — tvornica lakih metala »Boris Kidrič« — plasirala je u šest mjeseci ove godine 2,7 posto svojih proizvoda više nego u istom razdoblju prošle godine. Lanj je proizvedeno 3.118 tona alo-legura, 3.319 tona gline, 3.347 tona alumina, 1.288 tona valjanih traka, 2.996 tona presanih proizvoda, 1.600 tona vučene žice i 469 tona ostalih vučenih proizvoda. Uspoređujući podatke iz prošle godine i to da su se zalihe robe u odnosu na prvih šest mjeseci prošle godine povećale za 8,5 posto.

Začuduje, međutim, podatak da je ove godine produktivnost opala za 4,8 posto. U vrijeme kada se raspravlja o novim privrednim mjerama i njihovu odrazu na poslovanje kolektiva, nema sumnje da će »Kidričevci«

morati još više nego do sada iznalaziti i načine da se poveća produktivnost u oba pogona i u svim radnim jedinicama. Jer će upravo produktivnost pomoći da se zaštiti standard proizvođača od povećanja troškova života.

Utješno je, međutim, da je Tvornica elektroda i ferolegura ove godine startala veoma dobro. Evo podataka: proizvodnja u prvom polugodištu ove godine povećana je u odnosu na isto razdoblje 1964. godine za 21,6 posto. Vrijedno je također istaknuti da je u tome kolektivu produktivnost porasla za 11 posto.

Tvornica u Crnici proizvela je u prvih šest mjeseci ove godine 1.832 tona amornih elektroda, 5.850 tona amornih masa, 4.039 tona silikoman-gana, 5.379 tona feromangana, 485 tona silikokalcija, 9 tona odljevaka obojenih metala i 234 tona ferossilicija. Prošle je godine za isto razdoblje plasirano na tržište 2.509 tona silikoman-gana, 995 tona amornih elektroda, 4.233 tona amornih masa, 6.014 tona feromangana, 351 tona silikokalcija, 87 tona ferossilicija itd. No, potrebno je zabilježiti da su se u Tvornici elektroda i ferolegura povećale zalihe robe za 5,5 posto.

To bi, eto, bio djelomičan uvid u proizvodnju i produktivnost dvaju najznačajnijih kolektiva šibenskoga industrijskog bazena. U tim poduzećima zaposleno je 3.896 osoba i na njima je, kao i na organima samoupravljanja i društveno-političkim organizacijama unutar kolektiva da uz nastoje povećati ne samo proizvodnju — već još više produktivnost.

Kakva je situacija u drugim industrijskim poduzećima na području šibenske komune? I na to ćemo pitanje dati kao odgovor niz podataka.

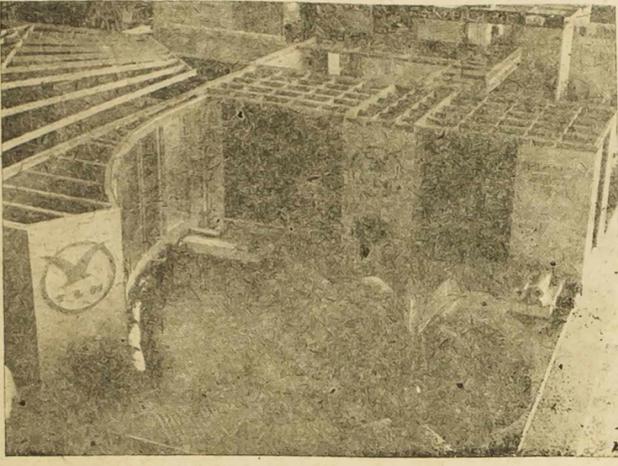
Tekstilna tvornica »Jadranka«, koja zapošljava 350 osoba, uglavnom žena, povećala je proizvodnju za 32,5 posto. Značajno je da je u tome radnom kolektivu došlo i do osjetnog povećanja produktivnosti, i to čak za 14 posto. Nepovoljno je, međutim, što su u odnosu na isto razdoblje prošle godine porasle i zalihe robe. Da to povećanje nije malo, uvjerit će nas podatak da su zalihe povećane za 43,5 posto.

»Drveni kombinat« — pokazuje ovakav start: proizvodnja je porasla za 25,5 posto, a produktivnost za 38,3 posto. Međutim, ne raduje podatak da su zalihe robe porasle za 86,7 posto, iako ne gubimo iz vida specifičnost u poslovanju toga poduzeća. Nadalje, industrija »Krka« proizvela je u prvih šest mjeseci ove godine 2.447 tona bijelog brašna, 252 tona tjestenine, 1.515 tona kruha i 187 tona peciva. U istome periodu prošle godine, međutim, plasirano je na tržište 2.979 tona bijelog brašna, 475 tona tjestenine, 1.341 tona kruha i 149 tona peciva. Konkretnije: proizvodnja je u tom poduzeću opala za 17,2 posto, a produktivnost za 15,2 posto. Frehrambena industrija »Krka« trenutno zapošljava 160 radnika.

Tvornica ribljih konzervi »Dalmacija« proizvela je u prvom polugodištu ove godine 82 tona sterilizirane tunjevine s povrćem, 17 tona nesteriliziranih konzervi, 226 tona steriliziranih konzervi pa je u odnosu na isto razdoblje prošle godine povećala proizvodnju za 17,2 posto. Produktivnost rada porasla je za 13,8 posto. Čini nam se naročito zanimljivim podatak da je tvornica tankostijene opeke »Pavle Pap — Šiljo« povećala proizvodnju za 12,7 posto a produktivnost za 76,2 posto. Ne sumnjamo da su podaci tačni, ali ima razloga koji navode na zaključak da bi u ovome konkretnom slučaju bila dobrodošla konkretnija i opsežnija analiza.

Brodogradilište u Betini nije u prvom polugodištu ove godine poslovalo, izgleda, baš najbolje i kako se moglo očekivati. Naime, proizvodnja je u odnosu na isto razdoblje prošle godine opala za 9 posto, a produktivnost za 20,3 posto, što ujedno predstavlja najizrazitije »klizenje« produktivnosti u šibenskoj industriji.

Umjesto zaključka kazat ćemo da SVE šibenske industrijske radne organizacije moraju, ako žele bolje privrediti, akcent svojih nastojanja staviti na neminovno povećanje produktivnosti rada. Bez toga nema napretka čitavog kolektiva, a time ujedno ni povećanih primanja svakog proizvođača. (D B)

IZ RADA VIJEĆA NARODNE TEHNIKE

Općinsko vijeće Narodne tehnike postiglo je u zadnje vrijeme za-pazene uspjehe. Otvaranjem Doma Narodne tehnike, u kojem su smješteni klubovi i sekcije, riješeno je vitalno pitanje ove masovne orga-nizacije. Dom posjeduje prostranu kino-dvoranu sa 120 sjedišta.

Zašto malo sredstava?

Prošle i ove godine djeluju čak 23 organizacije sa više od 3 tisuće članova. U tom raz-doblju razne tečajevе i seminare pohađalo je 850 članova, pre-težno iz redova omladine. Uza sve dosad zabilježene rezultate Vijeće Narodne tehnike suoče-no je sa raznim teškoćama. U prvom redu nedovoljna financijska sredstva i nestručni kadar koče razvijenu aktivnost. Pomanjka-nje kadra naročito se osjeća no je sa raznim teškoćama. U prvom redu nedovoljna finan-cijska sredstva i nestručni ka-dar koče razvijenu aktivnost. Pomanjkanje kadra naročito se osje-u osnovnim školama. U nekima od njih prestali su djelovati klubovi mladih tehničara. Rijet-ko je na kojoj školi stručno zastupljen tehnički odgoj. Uko-liko je pak taj predmet i zastup-ljen, tada ga predaju nestručni nastavnici, i to pretežno na-stavnici fizike i matematike. O-tuda i razlog što se u cijelosti ne mogu ostvarivati ciljevi i zadaci nastave tehničkog odgo-ja u školama.

nema. Na primjer, na 21 cen-tralnoj osnovnoj školi za 54 područna odjeljenja postoji sa-mo sedam radionica s oskud-nom opremom, a naročito ma-terijalima za obradu. Na taj način praktičan rad sasvim je onemogućen. Skole, međutim nisu u stanju da osiguraju sred-stva za nabavku opreme i po-magala, a s obzirom da se sredstva za materijalne troško-ve škola nisu povećala, ne oče-

NA PODRUČJU KOMUNE
POSTOJE 23 ORGANI-
ZACIJE NARODNE
TEHNIKE

kuje se tako skoro poboljšanje uvjeta za normalan rad u na-stavi tehničkog odgoja.

Općinsko vijeće Narodne teh-nike, suočivši se s tim proble-mima, u suradnji s prosvjetnim organima i Savezom omladine općine zauzelo je stav da se što prije osiguraju najnužnija financijska sredstva za posto-jeće klubove mladih tehničara. S tim u vezi angažirat će se amaterski kadar iz redova Na-rodne tehnike, Društva inžen-jera i tehničara, te samih ro-ditelja učenika. (jj)

SA SVIH STRANA

Naš sugrađanin Mišo Kovač vidno se afirmirao kao vrstan interpretator zabavnih melodi-ja. Ovih mu dana u izdanju »Jugotona« izlazi ploča na kojoj su snimljene slijedeće melo-dije: »Idi«, »Ti si bila dio svijeta«, »Ako plačeš, ako se smješ«, i »Ne mogu prestati da te volim«. Ploča izlazi u tiražu od blizu 40 tisuća primjeraka. Kovač će inače ovog ljeta nastupi-ti na tri značajne domaće revije: učestvovat će na festivalu »Melodije Jadrana«, na »Salata 65«, i postoje sasvim realni iz-gledi da nastupi i na festivalu u Opatiji.

Na području šibenske komune radi oko 180 zanatskih radnja. Od tog broja 28 ih je otvoreno ove godine. Zabilježiti ćemo ta-kođer da je u Odjelu za priv-redu Skupštine općine Šibenik registrirano i sedamdeset obrt-nika koji svoj zanat upražnja-

ŠKOLSTVO

NEDOSTAJE 100 UČIONICA

Potrebe za šolskim prostorom još uvijek su velike, jer je pri-ličan broj škola smješten u pri-vatnim zgradama ili združnim domovima od kojih većina ne odgovara svojoj namjeni. Za normalno odvijanje nastave tre-balo bi podići još oko 20 objek-tata sa blizu stotinu učionica. Uz te radove potrebno je proširi-ti ili dovršiti 12 školskih zgra-da sa oko 40 učionica.

Naročito je zabrinjavajuće, stan-je u seoskim školama. U neki-ma od njih nije moguće održa-vati školsku nastavu, jer krovo-vi prokišnjavaju, a škole nemaju potrebnih sanitarnih uređaja i prostorija za vanškolsku akti-vnost. Od ukupnih prihoda škola tek 6 posto troši se za održa-vanje školskih zgrada, za nabavu inventara, učila, i slično. S ob-zirom da su centralne osnovne škole prilično udaljene od svojih područnih odjeljenja, oko 4 ti-suće djece svakodnevno pješači od kuće do škole i obratno. Naj-

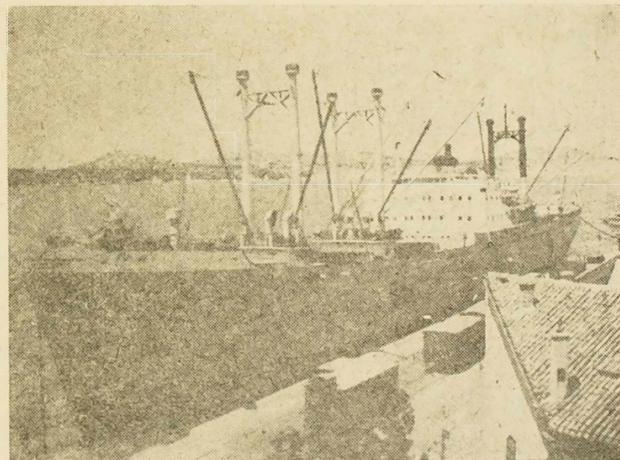
veći broj djece pješači i do 20 kilometara u oba pravca, a sa-mo oko 1500 mališana koristi se prijevoznim sredstvima. U te svrhe godišnje se troši oko 40 milijuna dinara.

Rješenje toga pitanja može se naći ili u daljnjem prijevozu učenika ili u intenzivnijoj izgra-dnji školskih objekata. Drugog izlaza zasad nema. U nekim školama zbog nedostatka prostora nastava se odvija čak u tri smjene. Slična je situacija i u školama na području šibenika. Stručni kadar nije svugdje jed-nako zastupljen. U mnogim školama posebno u osnovnim seoskim školama, nastavu obavlja-ju nekvalificirane osobe. Uvo-đenjem samodoprinosu na osobe dohotke građana sakupljeno je 265 milijuna dinara. Tim sred-stvima podignute su nove škole na Baldekinu, u Laskovici, Ru-pama i u Velikoj Glavi. Jedan dio sredstava upotrijebljen je za radove na izgradnji Pedagoš-ke akademije u Šibeniku. (jj)

POŽARI SU UČESTALI

Postalo je već uobičajeno da se s dolaskom ljetnih dana i turista rapidno povećava broj intervencija profesionalne vatrogasne jedinice u Šibeniku. Naravno, razlog su požari koji dobrim dijelom nastaju uslijed nepažnje kupaca i prolaznika. U posljednji mjesec dana šibenski profesionalni vatrogasci na vrijeme su ugasili šest šum-skih požara. Interesantno je zabilježiti da su pripadnici profesionalne vatrogasne jedinice do sredine srpnja ove godine intervenirali prilikom izbijanja 25 požara, čiji su uzroci bili različiti. Najviše štete nanio je požar na električnim uređa-jima u Tvornici elektroda i fe-

REPORTER VAS OBAVJEŠTAVA

rolegura. Steta prouzrokovana tim požarom procijenjena na 9 milijuna dinara. Na kraju ćemo zabilježiti da su cjelokup-ne štete od požara u ovoj godi-ni procijenjene na 10 milijuna 543 tisuće dinara.

STATISTIKA SUCA ZA PREKRŠAJE

— Obećajem vam da nešto takvo više nikada neću učiniti — te se riječi veoma često čuju u kancelariji šibenskih sudaca za prekršaje. Neki odreže obećanje, ali se jedan dio kažnje-nih ponovo susretne s licem u lice sa sućem za prekršaje. A da prekršitelja i nije baš tako malo, potvrđuje ovaj podatak: da sredine srpnja suću za pre-kršaje Skupštine općine Šibe-nik prispjelo je 1.608 prijava protiv osoba koje su se ogra-ješile — uglavnom o saobraćaj-

ne propise i propise o javnom redu i miru. Suć nekoga i oslo-bode, ali ih većina bude kaž-njena zatvorom ili novčanim kaznama. Takvih osoba do sa-da je bilo 1.234. Osobe koje je sudac za prekršaje kaznio nov-čanom kaznom platile su u Fond za ceste i Fond za soci-jalne ustanove više od 4 miliju-na dinara.

UBI NAS VRUĆINA

Ljeto je pripeklo. Koračamo ulicom i komadić hlada traži-mo kao lijek. I nije nam mnogo do čajeva, toplih limunada i drugih »vrućih« pića. Tražimo od konobara da nam donesu nešto osvježujuće. Za sada osv-ježujućih pića ima dovoljno, premda kruže glasovi da bi pi-ve moglo ponestati. Nas je za-nimalo koliko su šibenci i

posjetioci grada popili bezalko-holnih pića. Zbog toga smo nazvali poduzeće za proizvo-dnju leda, sode i bezalkoholnih pića »Šibenku«. Glas s drugog kraja žice informirao nas je da su trgovinskoj mreži u gradu podno Subićevca isporučili 110 tisuća boca jafe, 170 tisuća boca koke i 145 tisuća boca oranža-de. Pored toga »plasirano« je i više od 50 tisuća litara soda vo-de. Te artikle konzumirali su žitelji šibenske komune i njiho-vi gosti. Međutim, vjeruje se da je potrošeno još više bezalko-holnih pića, jer trgovina nije isključivo orijentirana na tvr-nicu »Šibenka«.

KOLIKO JE BILO SAOBRA-ĆAJNIH NESREĆA?

Na cestama kninske, drniške i šibenske komune dogodilo se do početka srpnja 40 saobra-ćajnih nezgoda. Tu informaciju dobili smo u Stanici policije za sigurnost na javnim putevima. U tim saobraćajnim nesrećama, koje su postale češće u ljetnim mjesecima, poginula je jedna osoba. Broj povrijeđenih je, međutim, mnogo veći. Naime, teže je povrijeđeno šest, a lakše 13 osoba. Saobraćajne se ne-sreće događaju ponajviše zbog nepropisnog zaoblazjenja drugog vozila, nedozvoljene brzine i radi toga što neki »upravlja-či volana« nepromišljeno popi-ju malo više alkohola. U rubri-konu saobraćajnih nesreća za-bilježeno je da su one, pored pogibe i ozljeda, pricinile i znatnu materijalnu štetu. Do početka srpnja šteta prouzroko-vana u četrdesetak saobraćajnih nesreća procijenjena je na više od 6 milijuna dinara. (B)

U skladu s novim privrednim mjerama naš čitalac RAZMIŠLJA

»Za sada su ove zajednice (mjesne zajednice) samo formalno konstituirane i čekaju podsticaj komunalnih faktora. To je, bez sumnje, realna ocjena o mjesnim zajednicama na području naše komunne.

Veoma je važno da se ustanove razlozi zbog kojih one ne funkcioniraju, jer tada možemo biti određeniji u pogledu prijedloga i inicijativa. Da li one očekuju podsticaj iz centra komunne zbog nedostatka vlastite inicijative? Nije li pomanjkanje njihove aktivnosti izraz pomanjkanja programa i sadržaja rada? Možda razloge treba tražiti i u tome što su mjesne zajednice prepuštene same sebi u trenutku kad je obavljen rad na njihovu konstituiranju, a to znači prije nego smo ih osposobili da se mogu osloniti na svoje noge?

Sasvim je jasno: problemi postoje. Programa nema. Statuti još nisu doneseni. Aktivnost mjesnih zajednica na području komunne je neophodna, bilo da se radi o priobalnom pojasu, o zagorskom dijelu ili o sjedištu komunne. To su ujedno tri specifična područja od čijih konkretnih problema treba poći prilikom izrade programa rada i statuta.

U ovom trenutku možemo konstatirati da su naše mjesne zajednice, baš zbog spomenutih razloga, jedva spremne da se kao demokratske ustanove samoupravnog sistema u komunni snađu i aktiviraju na rješavanju određenih pitanja, a koja proizlaze iz njihovih zadataka s obzirom na njihovu samoupravnu i društvenu funkciju.

NEUPUČENA SHVAĆANJA

Problem osposobljavanja, aktiviranja i stalna briga i pomoći mjesnim zajednicama, prije i poslije njihova formalnog konstituiranja, mora biti uvijek prisutna od strane odgovarajućih društveno-političkih organizacija iz centra i sa područja mjesnih zajednica. To je sada posebno aktualan zadatak. Privredna reforma u svojoj osnovi i polazi od samoupravne baze i teži da novim mjerama stvori još bolje materijalne i društvene pretpostavke za afirmaciju neposrednoga samoupravnog sistema u komunni. Međutim, da bismo lakše shvatili sadašnji položaj i zadatke mjesnih zajednica, kao i određene slabosti koje su pratile njihovo formiranje, vratimo se malo u historiju mjesnih zajednica.

U razvijanju i jačanju mehanizma samoupravljanja u komunni, gdje radni čovjek izvan radne zajednice zadovoljava svoje potrebe na užem području općine, posebno mjesto dobivaju mjesne zajednice. Polazeći od ustavnih principa koji govore o položaju i ulozi mjesnih zajednica, Statut općine Šibenik sadrži konkretnija rješenja.

U poglavlju koje se odnosi na mjesne zajednice Statut je utvrdio područje, zadatke, postupak za osnivanje i izvore sredstava mjesnih zajednica. Odredio je njihov odnos pre-

ma zborovima birača i Skupštini općine. Nedostatak se osjeća u tome što nije bar u načelu utvrdio odnos mjesnih zajednica prema ostalim organima samoupravljanja i organizacijama. To je, u neku ruku, doprinijelo da se prilikom osnivanja mjesnih zajednica i danas, kada one u glavnom pasivno egzistiraju, pojave nepotpuna shvaćanja koja se zalažu za to da se sve institucije na određenom području stope u mjesnu zajednicu. Međutim, mjesna zajednica ni po svojoj organizacionoj strukturi a ni po svojoj društvenoj i samoupravnoj prirodi ne može i ne smije ograničavati, odnosno ne smije oduzimati samoupravna prava drugih organa na svom području. Kao što to biva po prirodi stvari, iz tih se shvaćanja rodilo drugo suprotno mišljenje. Njega karakteriziraju pesimizam i strah da će mjesne zajednice dovesti do tzv. atomizacije komunne. Pa kada se zna da takva shvaćanja prate mjesne zajednice od njihovih konstituiranja i da je građanima (u velikom broju) nedovoljno poznata suština tih demokratskih institucija, koje još više približavaju vlast radnome čovjeku, možda bi onda bilo uputno i korisno s te strane pristupiti sagledavanju i poduzimanju odgovarajućih mjera s ciljem aktiviranja mjesnih zajednica.

LOKALNI PROBLEM, ALI ŠTA?

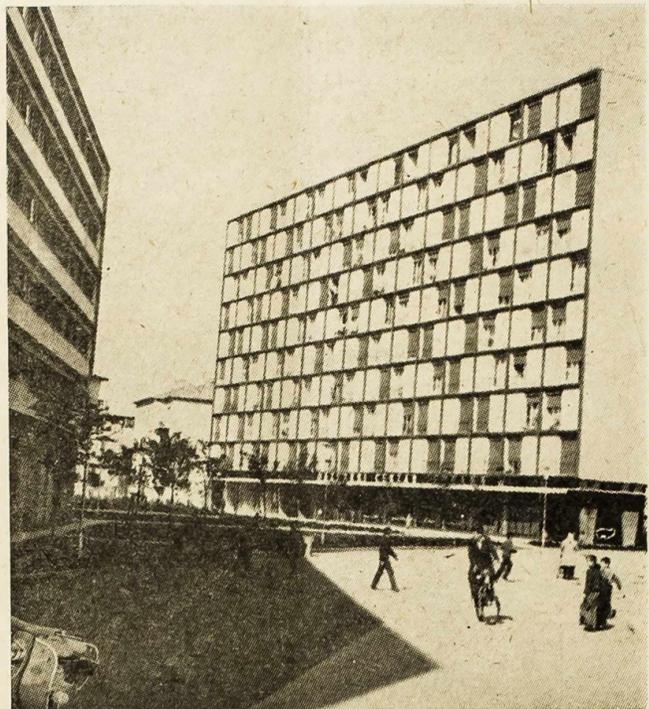
— Dobro i pravilno teritorijalno rješenje pridonosi uspješnom funkcioniranju mjesnih zajednica. Zato je Statut općine Šibenik pri završetku programa da se na području općine obrazuje 10 mjesnih zajednica respektirao intenciju da se po mogućnosti udovolji što više osnovnim objektivnim zahtjevima. Vodio se, naime, računa o ekonomskim, društvenim i geografskim elementima, o saobraćajnim uvjetima i historijsko-političkim faktorima. Polazilo se, dakle, od objektivnih materijalnih i subjektivnih elemenata, od kojih isključivo ili bar u prvom redu zavisi i afirmacija samoupravljanja. Međutim, danas mi ne možemo biti zadovoljni rezultatom kojeg su postigle naše mjesne zajednice, ni s obzirom na rješavanje zadataka

NA KOJEM SMO KILOMETRU SA MJESNIM ZAJEDNICAMA?

od interesa za svoje područje (u gradu ili na selu), ni na spremnost da se u ovoj fazi uklape u privrednu akciju koja na našem području podvlači daljnji razvoj turizma, poljoprivrede, usluga, itd. a ni s obzirom na njihovo uklapanje u funkcioniranje komunalnog sistema samoupravljanja.

Nije poznato koliko zasluga pripada upravo mjesnim zajednicama u pokretanju samoinicijativa za rješavanje lokalnih problema, bilo da se oni odnose na samodoprinos, pomoć radnoj porodici, komunalne objekte, poljoprivredu, zdravstvo, itd. kako je to Statut nabrojao u zadacima tih institucija. Koliko su se npr. angažirale mjesne zajednice na stvaranju uvjeta za zadovoljenje potreba u gradu? A zna se da od oko 9 tisuća domaćinstava u Šibeniku ima više od 4 tisuće onih čija su godišnja primanja veća od milijun dinara. Ili, na

mjestu koja predstavljaju određenu teritorijalnu i komunalnu cjelinu i koja ulaze u mjesnu zajednicu. U tom je pogledu također bilo različitih stavova. Jedni su bili za to da se područja mjesnih zajednica odrede bez ostatka. Drugi su predlagali da se utvrdi samo broj zajednica, a treći da se sav taj posao ostavi građanima da oni odluče. Bilo je više prijedloga i u pogledu broja mjesnih zajednica. Po jednim: svako mjesto jedna mjesna zajednica. Drugi su mislili da je društveno oportunije da više naselja čini jednu mjesnu zajednicu, a treći su opet predlagali da se područja mjesnih zajednica pokrivalu sa područjima mjesnih organizacija SSRN. Koliko se koji prijedlog zasnivao na objektivnim kriterijima, a koliko on izražava subjektivne tendencije, stvar je posebne konkretne analize od interesa za društveno-političke faktore. Među-

primjer, da u odnosu na broj stanovnika imamo više liječnika nego Rim, kao što je nedavno izjavljeno na jednom skupu, ali i više troškova bolovanja. Dakako, u ovom slučaju treba tražiti i druge razloge, pa i neaktivnost mjesnih zajednica. Statut općine je samo nabrojio

tim, to je završen posao. Sada je od većeg interesa analiza koja bi pokazala koliko su te formalne samoupravne kreacije i same postale kreatore politike na ovom području. Iz takve analize mogao bi da slijedi program aktivnosti faktora u komunni,

od kojih »mjesne zajednice očekuju podsticaje«.

BEZ OPTEREĆENJA

— Zadaci mjesnih zajednica, kako ih je zacrtao Statut komunne, svode se uglavnom na neposrednu brigu... « o poslovima koji su od interesa i važnosti za stanovništvo dotičnog područja, a iz oblasti su komunalnih službi, socijalno-zdravstvene zaštite, lokalnog saobraćaja, osnovnog školstva, uprave, stambenih zgrada, i slično. Iako se... « pobliži zadaci pojedinih mjesnih zajednica određuju prema prilikama i potrebama dotičnog rejonu ili naselja statutom mjesne zajednice, čini se da Statut općine nije bar načelno zacrtao zadatke. Između njegova donošenja i izrade statuta i programa mjesnih zajednica pojavio se stadij izvjesne pasivizacije, ako se tako može izraziti nedovoljna briga odgovarajućih faktora.

U Statutu se ne govori o organiziranoj pomoći porodici u zornjavu djece. To je, bez sumnje, problem koji intenzivno opterećuje sve naše diskusije. On je, štaviše, i kompleksan i specifičan za naše uvjete. U datom trenutku od njega treba poći u gradu. U Primoštenju su npr. pošli od problema turizma i ugostiteljstva. Istina, primjer koji ćemo spomenuti pripada inicijativi zadruge, a ne mjesne zajednice. Naime, Poljoprivredna je zadruga poslala na školovanje oko 50 djevojaka i mladića (poslije završene osnovne škole) za potrebe turizma i ugostiteljstva. Možda bi taj primjer mogao interesirati i druge turističke centre na području komunne. To je ujedno put apsorpiranja nezaposlene radne snage, itd. Neka bi se druga mjesna zajednica mogla više angažirati na pitanjima osnovnog školstva, treća na pitanjima uređenja i čistoće naselja, na održavanju komunalnih objekata i slično, što već diktiraju konkretne potrebe stanovništva. Ono što u izvjesnom smislu, iz opravdanih razloga, karakterizira Statut komunne to je da je on manje ili više ostao na zadacima koji mogu da interesiraju mjesne zajednice u gradu i da nije pružio cjelovitiji program zadataka koje bi statuti i programi mjesnih zajednica uzeli kao orijentacionu bazu i saobrazili ih svojim uvjetima; to ne bi smjelo da u apstraktnom smislu opteret i statute mjesnih zajednica. Njihovi programi i statuti treba da postanu baza za konkretnu akciju i da na taj način održavaju fizionomiju svake mjesne zajednice.

zborova birača. A četvrtu fazu je sačinjavao proces osnivanja mjesnih zajednica. Dakako, time nije završena misija društveno-političkih faktora.

TAJ PUT VODI U FORMALIZAM

— Još u fazi osnivanja mjesnih zajednica i danas pojavljuju se određene diskusije o izradi njihovih statuta. Iz toga se daje zaključiti da se problem uloge i aktivnosti mjesnih zajednica svodi i dovodi u odlučujuću zavisnost od toga da li je izrađen statut. Mada je statut neosporno važan, to nije najvažnije pitanje za akciju. Takve diskusije predviđaju da se u cijelom procesu radi o jednoj logičnoj organizacionoj akciji normativne prirode, a ne o suštini uloge mjesnih zajednica.

Kao da se ne shvaća da se izrada statuta mjesnih zajednica organski nadovezuje na određene pretpostavke i predradnje u procesu formiranja i funkcioniranja zajednica. Zbog toga je i dolazilo, čini se, do zahtjeva da na osnivačkim zborovima birača treba donijeti i statute. Tko je, u stvari, taj tko će ih pripremiti i predložiti zborovima birača na razmatranje. Nije dobra ni teza koja se zalaže za to da se iz centra svim mjesnim zajednicama pripremi i dostavi jedinstveni obrazac statuta. Taj put vodi u formalizam. On može da dovede do statuta koji bi bili tehnički dotjerani i sa te strane uglavnom uspjeli. Međutim, on bez jednog realnog programa, koji će odražavati i predlagati rješenja na konkretnom području, recimo u Murteru, na Baldekinu, u Skradinu i na područjima drugih naselja, koji će voditi računa o mogućnostima od kojih zavisi funkcioniranje mjesnih zajednica, neće odraziti stanje potreba, uvjete konkretne situacije i odnose svake dotične zajednice.

— Metod i način na koji djeluju mjesne zajednice u vršenju svojih zadataka nije manje važan od drugih pitanja koja smo ovdje, tako reći, više inicirali za diskusiju nego što smo ih uspjeli obraditi.

STATUS RADNIH ZAJEDNICA

Sagledavajući probleme svoga područja, mjesne zajednice daju inicijativu i predlažu rješenja nadležnim organima i organizacijama u komunni, one postavljaju zahtjeve, njihova se aktivnost usmjerava na stvaranje uvjeta za organiziranje društvenih djelatnosti od interesa za standard radnih ljudi, s jedne strane, a s druge strane — njihova se aktivnost ispoljava u neposrednom organiziranju takvih djelatnosti kao što su razna savjetovaništva, briga o djeci, itd. Oni se brinu o razvoju svoga područja i podizanju društvenog standarda. Mislimo da nije dobra praksa da se pored osnovnih mjesnih zajednica osnivaju i druge institucije na istom području, sa istim zadacima.

ČETIRI DEMOKRATSKE FAZE

— U suglasnosti s načelnim odredbama Ustava Statut komunne je konkretizirao izvore prihoda za financiranje rada i zadataka mjesnih zajednica. Po tim odredbama ta sredstva potječu od doprinosa građana, dotacija radnih organizacija, iz dotacija općine, od dijela prihoda od komunalnih usluga koje servisi uplaćuju mjesnim zajednicama kao svojim osnivačima, zatim prihodi koji dolaze od društvene imovine kojom upravljaju. Na osnovu odluke Skupštine općine prihodi mjesnih zajednica mogu pritićati i iz drugih izvora. U tome, razumije se, nije bilo bitnih različenja, sigurno i zato što je to prethodno učinio i Ustav SRH. Međutim, onoga trenutka kada treba pristupiti realizaciji tih odredaba i dogovora kao da nam po nekom pravilu ponestane snage. Tada se čak počinju javljati divergentna mišljenja, i tako umjesto akcije proizužavamo s diskusijama.

Neki diskutanti smatraju da sve mjesne zajednice treba da imaju stalne, jedinstvene izvore prihoda. Dakako, oni za tu tezu navode i određene razloge. Po drugima, jedinstveni sistem nije potreban, jer ni uvjeti nisu isti. Na bazi toga vjerovatno nastupa i problem konkretne suradnje mjesnih zajednica s radnim zajednicama, i to prije svega s obzirom na moduse udruživanja sredstava za realizaciju određenih komunalnih i drugih zadataka od interesa za radnog čovjeka izvan radne organizacije. To je, razumije se, problem karakterističan i na širem planu, izvan naše komunne.

— Dosadašnja aktivnost koju smo uložili na osnivanju mjesnih zajednica prošla je kroz četiri demokratske faze. Inicijativu za njihovo osnivanje obično su davale organizacije SSRN. Zborovi birača su razmatrali te inicijative i donosili svoje zaključke o osnivanju mjesnih zajednica. Zatim je Skupština općine na svojoj sjednici razmatrala i potvrđivala zaključke

Sastanak Predsjedništva OSV Šibenik

PRIVREDNA REFORMA I RADNE ORGANIZACIJE

Na sastanku Predsjedništva Općinskog sindikalnog vijeća, kome je prisustvovao Marin Bakica, potpredsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća, raspravljeno je o dosadašnjim aktivnostima na objašnjavanju privredne reforme u radnim kolektivima i društveno-političkim organizacijama šibenske komunne. Članovi predsjedništva su informirani o radu koordinacionog tijela i stručne grupe, o dosad održanim skupovima političkog aktiva, osnovnih organizacija SK i SSRN, kao i o sastancima sindikalnih aktivista

u radnim kolektivima. U diskusiji je sudjelovao i Marin Bakica, koji je, pored ostalog, govorio i o problemu viška radne snage, o čemu se u kolektivima dosta diskutira. Međutim, sudeći po dosadašnjim informacijama nitko u kolektivima ne zna o kojem se višku radi. Nasuprot tome, o rezervama, kojih ima u svakoj radnoj organizaciji na području Dalmacije, nitko još nije poveo ozbiljniju diskusiju. To sve skupa upućuje na zaključak da pojedini radni kolektivi još uvijek nisu preispitali vlastite

mogućnosti odnosu na nove privredne propise čije se objavljivanje uskoro očekuje. Isto tako, ovih će dana doći do formiranja novih cijena, pa će postati vrlo aktualno kako riješiti pitanje osobnih dohodaka. Jer revizija sadašnjih pravilnika o raspodjeli neće se tako brzo moći izvršiti, pa će to svakako ostaviti otvoreno pitanje kako sa dosadašnjim primanjima izdržati formiranje novih cijena.

U nastavku rada predsjedništva raspravljalo je o priprema-

ma za godišnje konferencije u sindikalnim organizacijama i forumima.

Predloženo je da se godišnje konferencije u sindikalnim organizacijama održe najkasnije do 20. listopada, u općinskim strukturnim odborima do 15. studenoga, a skupština Općinskog sindikalnog vijeća najkasnije do 15. prosinca ove godine. U vezi s tim pripremama razmotrit će se neka pitanja na proširenom plenumu ovog vijeća, koji će se održati u srijedu 28. o. mj. (jj)

DONOSIMO PODATKE O UŽIVAOCIMA POMOĆI I RASHODIMA SOCIJALNE ZAŠTITE NA PODRUČJU ŠIBENSKE KOMUNE

U granicama mogućnosti

Društvena briga za socijalno ugrožene osobe nije mala. Njima se, u granicama trenutnih materijalnih mogućnosti, pruža pomoć i u šibenskoj komunni. Da ta pomoć nije mala, potvrdit će nam i podaci koje ovdje prezentiramo. Dobili smo ih u Odjelu za narodno zdravlje i socijalnu zaštitu Skupštine općine Šibenik.

Evo podataka: kao pomoć porodicama kadrovaca, odraslima i djeci, isplaćeno je 566.550 dinara. Na ime pomoći žrtvama fašističkog terora — a tih je bilo četrdesetak — izdano je milijun 743 tisuće dinara. Nadalje, dodatna pomoć za školovanje djeci palih boraca iz budžeta općine dato je milijun 801.948 dinara. Stalne socijalne pomoći izdano je u prvih šest mjeseci ove godine 8 milijuna 155.500

dinara, dok je na ime jednokratne pomoći dodijeljeno djeci 450 tisuća dinara, a odraslima 573.270 dinara.

Društvo vodi brigu i o zdravstvenoj zaštiti socijalno ugroženih osoba. Na ime troškova zdravstvene zaštite iz budžeta općine dato je djeci 3 milijuna 273 tisuće dinara, a odraslim osobama 16 milijuna 969 tisuća dinara. Izdržavanje djece u ustanovama stajalo je zajednicu 17 milijuna 901.616 dinara, a uzdržavanje odraslih u ustanovama 7 milijuna 353.680 dinara. Izvjestan broj socijalno ugrožene djece smješten je u drugim porodicama i njima je u prvom polugodištu ove godine isplaćeno 2 milijuna 652.320 dinara. Pomoć je također dodijeljena i djeci ratnih vojnih invalida i to u iznosu od 751.500 dinara.

Aktivisti

Aktivistom nazivamo društveno-političkog radnika koji je prisutan tamo gdje je najpotrebniji: društvu, zajednici, Savezu komunista, ideji i stvarnosti socijalizma.

U pravilu svaki član SK je aktivista. Zapravo: trebao bi biti ipak, pravimo neke razlike. Ne za to da bi podcrtavanjem jednih podcijenili druge. Razlog je jednostavan: netko je sposobniji da izvrši ovaj, a netko onaj društveno-koristan zadatak. I u tom pogledu ne bi smjelo biti ljubomore i kompleksa manje vrijednosti.

No, ne bi smjelo biti ni odsustva osjećaja odgovornosti. A toga, upravo, ima. O tome nam najbolje govore dva posljednja primjera. Pripremajući široku političku aktivnost na tumačenju predstojeće privredne reforme Općinski odbor SSRN pozvao je najprije politički aktiv komunne, a zatim i aktiv predavača. Članovi jednog i drugog »pomoćnog« tijela pri Općinskim društveno-političkim organizacijama imali su dobiti posebne konkretne zadatke: otići u osnovne organizacije i tamo biti tumači novih privrednih mjera.

Međutim... Već kod dobivanja poziva pojedini takozvani aktivisti pali su na ispit aktivnosti. Sastanak političkog aktiva morao se odgoditi, jer više od polovice pozvanih nije se odazvalo pozivu. Jedan dan političke aktivnosti je izgubljen. Nekoliko dana kasnije od 70 članova aktiva predavača na dogovor je došlo samo 50 posto upisanih u spisak dobrih predavača.

Da li je potrebno komentirati ovu konstataciju? Ne, nije potrebno. Valja učiniti nešto drugo — efikasnije: redigirati spisak takozvanih aktivista. Osvježiti ga novim, nekonvencionalnim imenima.

Marin

NA LICU MJESTA

Prije izvjesnog vremena posjetio nas je jedan naš građanin i još s vrata rekao: »Nemojte pisati samo o suviše ozbiljnim stvarima. Dajte malo čakula!...« Kad smo ga zapitali šta pod tim misli, nije nam znao objasniti, ali je uporno inzistirao na — ČAKULI. Kako smo otada »došli u razgovor« s mnogim našim građanima koji su nam se požalili na ovo ili ono i davali prijedloge, odlučili smo da iz tih razgovora i susreta izvučemo ono najkarakterističnije i da to iznesemo kao čakulicu (makar ona bila i konstruktivan prijedlog, priloga, kritika i sl.). Sve takve stvari objavljujemo i ubuduće, i to pod zajedničkim naslovom »NA LICU MJESTA«.

KČERI MOJA, BIJAŠE UČITI!

Ono što zapisujemo pod tim dijalektalnim naslovom svima je poznato kad se misli »na opću situaciju«, međutim samo je nekim komšijama poznato kad se misli »na situaciju građanke Š.« i njene kćerke Z. Naime, građanka Š. nema nikakvih veza i veza: ni kumovskih srodstava, a kćer joj je završila osnovnu školu s dovoljnim uspjehom i treba da nastavi školovanje — jer to čvrsto hoće. Luta majka Š. (u doslovnom smislu) od NEMILA do NEDRAGA i raznosi molbe od UPRAVE do UPRAVE, ali svugdje dosad isti odgovor: »Ostavite molbu, ali vam velim da mjesta nema«. »Ostavite molbu, ali vam kažem da nećemo primiti naučnike«. Majka Š. kao svaka majka: uporno nosi molbu drugima i svaki je dan sve više neraspoložena, a uveče odlazi u krevet s pitanjima: Zar će moja kćer ostati kod mene bez škole samo zbog dovoljnog uspjeha, kojega je postigla bez ikakve izvanškolske pomoći? Da li je to toliko odlučujuće? A njezina se kolegica već hvali da je primljena, iako je prošla istim uspjehom... Svako jutro prije posla majka Š. ponovo misli o tome IMA LI ODGOVORA NA TO?

PREDESEZONA I POSEZONA »JOŠ U GORIC«

Fred onim dijelom naslova u navodnicima trebalo bi da stoji: »Ražanj gotov, a zec...«, jer susret koji ćemo opisati i nije ništa drugo nego »slatkorječiva varka«. Naime, vode se česte diskusije o turističkoj predezonici ili posezoni, ali bez gimnastičkih sprava na plažama, bez trambulina, bez plovećeg otoka, bez zastakljene sunčane terase, bez vruće vode i termalnog kupanja, bez masera i masaže (radi mršavljenja ili debljanja!), itd. Budući da nam je slično stanje i u sezoni, ne treba se mnogo uzrujavati (!). Uostalom, ovo o tome mišljenja i jednog našega ugostiteljskog stručnjaka iz Šibenika: »Ali, prvo treba pogledati sve nedostatke sezonskog turizma te njih riješiti i hitno ukloniti, a to je monotonost na našim plažama... Na primjer, treba turistima staviti na raspolaganje sandaline, čačme, bicikle za vodu... Svi se ti rekviziti iznajmljuju uz naplatu. Turist bi bio zadovoljan, a plaže bi oživjele.«

Pored toga, turistički su nadgledači na primjer zapazili i ovo: da je jedan seljak prije nekoliko dana izorao svoju ledinu kako mu je turističko društvo ne bi »oduzelo« za odmaranje gostiju, da je pod borovima u jednoj ledini (zadnji put iskalkanoj valjda prije stotinjak godina) bilo ovih dana parkirano 5 stranih automobila koje je vlasnik otjerao — jer mu nisu htjeli platiti odštetu za gaženje NASADA, da je jedno naše turističko društvo u ovih šest mjeseci ostvarilo dvostruko više stranih noćenja od profesionalnih ugostitelja i hotela — u istom mjestu, da su nekad naša mjesta dočekivala gosta sa prvom višnjom, prvom smokvom, prvim grozdom... i lijepim pozdravom (Dođite mi moji, kako ste bili!), a da danas svatko misli — NA SVOJU KUĆU!

KAKO JE LIP, BAŠ BI GA U VSTA POLJUBILA

Jedno je naše selo imalo svoga »svetog oca« dugo, dugo godina. Odjednom je »sveti otac« selu bio nesnošljiv i selo ga više nije htjelo. Na mjesto »staroga« došao je mladi »sveti otac«. Selo ga je primilo obajeručke i požurilo se da mu u svakom pogledu udovolji: čak je navodno odmah bilo skupljeno 100 tisuća dinara za prvu pomoć »svetom

ČAKULE

ocu« i dosta kilograma vune da bi mu seoske djevojke isplele veliki tapet, a nisu izdale ni namirnice. Međutim, mladi je »sveti otac« ubrzo napustio selo, a na njegovo je mjesto došao drugi. Selo nije bilo suglasno s tom izmjenom. Ni s narednima (osim s onim koji je došao prije nekoliko dana). I tako su na vratima svećenikova stana dosta dugo bile pribijene daske i katanci. U tom košmaru nekim su mještanima stigla pisma. Jedno od njih je prepisano i uručeno nama, a u njemu, pored naslovne rečenice koju su navodno za onoga mladog svećenika izrekle mlade mještanke, stoje i ovakve »svete misli«: »... jer pljujem na te vaše želje. Šta ste mislili da ću vam ja zamijeniti muževu, pa ste me darivali i obožavali... A ona udovica bolesna... došla mi je bila u ured i govorila pred djecom: »Jedina mi je razloga kada Vas gledam... pa koja joj korist od takve pobožnosti... Gdje mi se na vas i na vaše mjesto... Tko je pisao to pismo, još NIJE POZNATO (i pored toga što je potpisano!), a upućeno je IZ ZAGREBA.«

NAPIŠI, DRUŽE, DA JE TO NEPRAVILNO

Svoje jadanje i neslaganje s pravilnikom o »plaćama« u njegovoj ustanovi počeo je stariji službenik upravo tom rečenicom. Njemu do penzije nedostaje svega nekoliko godina radnog staža. Kad nam je objašnjavao »razgovore o plaći« u njegovoj ustanovi, govorio je najpovišenim tonom, kao da govori u ime najpravednijih principa. Rekao nam je: »Vidite, druže, na primjer ja sam često mijenjao službu i radna mjesta od oslobođenja do danas, ali više po SLUŽBENOJ ili DRUŠTVENOJ potrebi nego što se to MENI htjelo. Tako sam se našao i u ovoj kancelariji. Ustanova kojoj pripadam raspodjeljuje plaću uz dva dodatka: do-datak na opći radni staž i dodatak na staž u ustanovi. Zamislite da sam ja sada bez ovoga drugog dodatka. A onaj koji se čak i iz nestručnosti nije »službeno« premitao ima oba dodatka. Zašto se ne mjeri stručnost i kvalitet u poslu, druže? Zamislite da sada netko treba moju ustanovu iz, na primjer, Zagreba, i to netko ko je savršeno stručan i sposoban, on ne bi imao taj dodatak. Je li to logično u našem sistemu? Nije, druže, i to napišite. Vjerujte, ja nisam kriv što me društvo trebalo i premitalo iz ustanove u ustanovu!...«

»Ubičevanje« su ovog puta potrajala duže, jer »čovjek pred penzijom bez dodatka na posebni radni staž« nije mogao »shvatiti« zašto je on manje zaslužan i plaćen, pa smo ga na kraju utješili primjerima — DA NIJE SAM(!)

PISMO IZ NEW YORK CITY-ja

Ovo pismo prilazemo mozaiku događaja »S lica mjesta« kao zaista interesantno (sa izvjesnim skraćanjima):

— Iako nisam direktni pretpisnik, redovito primam naš »Šibenski list«, koji me kao pravog Šibenčanina jako interesira, jer iz njega vidim šta se sve događa u našem dragom Šibeniku.

U broju 665 od 16. lipnja 1965. godine, a u članku »Komentar dežurnog novinara« dotakli ste se zbilja jednog vrlo važnog pitanja za naš grad... Puno mi je drago da ste i vi sada stavili na tapet. Krajnje je vrijeme da se nakon punih 40 godina, i to odmah počne i završi popravak ulica na »Gornjoj Gorici«, i to od crkve Svetog Lovre pa do kuće bivše Blačine, kao i svih ostalih ulica na tom dijelu Gorice.

Mi nemamo potrebe da idemo putem »Potemkina«, i da na jednoj strani budu »sjaje« i neboderi, a na drugoj, i to u centru grada, »kozji puteljci«, gdje prijeti opasnost da se polome noge idući onim ulicama koje se nalaze u strahovitom stanju, i koja je prava sramota za Gradske oće.

NAKON ISPITA ZRELOSTI U ŠKOLAMA DRUGOG STUPNJA

Častan rastanak sa školskim klupama

Da li su ovogodišnji šibenski maturanti napustili dačke klupe sa solidnim znanjem? Na to, naravno, nije moguće dati tačan odgovor. Međutim, iza brojčanih podataka što smo ih dobili telefonskim razgovorima s upravama škola drugog stupnja u Šibeniku, može se nazrijeti da ovogodišnji maturanti nisu lošiji od onih iz prošle nastavne sezone. Uza sve to, što ne mora biti i neka ograda, neminovno je spomenuti činjenicu da radni uvjeti maturanata, kao i drugih učenika, nisu bili idealni, jer je u nekim školama nedostajalo učioničkog prostora i kabineta, a negdje nije bilo ni jednoga ni drugoga i znanje su im prenosili — više puta — nestručnjaci.

A sada da konzultiramo podatke koji govore o rezultatima ovogodišnjih ispita zrelosti. Izvjavavamo se čtaocima, ali iz sasvim objektivnih razloga nismo mogli prikupiti podatke iz Šibenske Gimnazije.

Na ovogodišnjim ispitima zrelosti najbolje su prošli kandidati u Medicinskoj školi. Ispitu je pristupilo 20 djevojaka i sve su one definitivno

napustile dačke klupe. U školi učenika u privredi od 170 mladića i djevojaka koji su pristupili ispitu zrelosti 132 su pokazala solidno znanje, 35 će ih se još djelomično pojaviti pred ispitnom komisijom, a četvorici ne preostaje ništa drugo nego da dogodne budu bolje sreće — da prikupe više znanja!

Na Pedagoškoj gimnaziji od 40 prijavljenih kandidata samo trojica nisu pokazala zrelost da se pozdrave sa školskim klupama, a njihovu sudbinu dijeli 10 učenika Ekonomske škole, iako je ispitu pristupilo 91 kandidata. U Metalurško-tehničkoj školi ispitu zrelosti pristupilo je 18 kandidata. Od toga broja šesnaest ih je zauvijek napustilo »dačko« razdoblje, dok će dva mladića imati prilike da osjete tu radost tek nakon ponovnog suočenja s profesorima. Uglavnom, moglo bi se kazati da se ovogodišnja generacija maturanata časno rastala od školskih klupa. (B)

173 milijuna deviznog prometa

U prvih šest mjeseci ove godine trgovačka mreža na području Šibenika ostvarila je znatno veću devizni promet negoli u istom razdoblju prošle godine. Za strana sredstva plaćanja prodano je razne robe u ukupnoj vrijednosti od 173 milijuna i 500 tisuća dinara, od čega je samo »Brodokomerc« ostvario oko 165 milijuna dinara.

Trgovačko poduzeće »Kornat« je u nekoliko svojih prodavaonica snabdijevalo potrošače i inozemne turiste različitim artiklima. Stranim sredstvima plaćanja najviše je kupljeno suvenira i proizvoda narodnih rukotvorina. Osim suvenira, najtraženiji artikli bili su sobni i kuhinjski namještaj, porculanska i keramička roba, zatim fotomaterijal i kožna galanterija. »Kornat« je ostvario promet u vrijednosti od 3,5 milijuna dinara. Najveći devizni promet obavljen je u lipnju, a najmanji u veljači. U lipnju je ostvareno milijun, a u veljači 135 tisuća dinara. Od strane valute najviše je prometno njemačkih maraka. U istom periodu lanjske godine ostvareno je samo 570 tisuća dinara.

Među najtraženije artikle što ih je za strana sredstva plaćanja prodalo trgovačko poduzeće »Tehnomaterijal« nalazili su se električni štednjaci, hladnjaci i usisaci. Od stranih valuta na blagajnama je najviše položeno dolara, a ukupna vrijednost prodane robe iznosila je 3 milijuna i 900 tisuća dinara. I ovdje se lipanj po ostvarenom prometu nalazi na prvom mjestu sa 600

tisuća, a veljača na posljednjem sa 113 tisuća dinara. Prošle godine u isto vrijeme ostvareno je oko milijun 900 tisuća dinara. Trgovačko poduzeće »Tkani« prodalo je robe za strana sredstva plaćanja u vrijednosti od milijun i 100 tisuća dinara,

dok je poslovnica riječkog »Brodokomerc« prodala razne industrijske robe i građevnog materijala u ukupnoj vrijednosti od 165 milijuna dinara. Građani su uglavnom plaćali u američkim dolarima. (jj)

Iz kancelarije suca za prekršaje

VOZI U ŽIVOTU OPREZNO!

Ovih dana sudac za prekršaje izrekao je kazne dvjema radnim organizacijama. Trgovinsko poduzeće »Sloga« kažnjeno je sa 50 tisuća dinara zbog neizvršenoga tehničkog prijema kamiona. Poduzeće »Vodovod i kanalizacija« kažnjeno je također sa 50 tisuća dinara radi toga što je pustilo u saobraćaj neispravno vozilo. Tim je činom bila ugrožena sigurnost saobraćaja na javnim putevima.

VRLO VAŽNO ZA ZAKONE!

Nakon otkazivanja obrta za vođenje ugostiteljske radnje »Dobre kapljice« Vice Junaković pok. Ante iz Šibenika nastavio je obavljanjem ugostiteljske djelatnosti. Pored ostalog, u poduzeću za proizvodnju bezalkoholnih pića »Šibenka« kupio je 11.688 boca oranžade. To je, međutim, zapazila Tržna inspekcija, pa je o tome obavijestila suca za prekršaje. Nakon razgovora što ga je imao s tom službenom osobom, Vice Junaković je kažnjen sa 50.000 dinara.

A SIGURNOST SAOBRAĆAJA?

Dobar je čovjek Josip Baranović iz Šibenika. No, dogodilo mu se da je jednom prilikom malo više popio. Bilo je to prošlih dana. Ništa za to da nije vozio motorkotač. Time je ugrožavao pravilno odvijanje saobraćaja. Na prigovoru Stanice policije za sigurnost saobraćaja na javnim putevima sudac za prekršaje ga je »urazumio« sa 5 dana zatvora.

VOZIO BEZ DOZVOLE I »ZARADIO« 15.000 DINARA

Niko Klarendić Nikin iz Danila Birnja upravljao je motorkotačem. To je, naravno, normalno. Međutim, nije normalno da vozi s »masom maligana« u krvi. Na to je zaboravio, zapravo nije se mogao ni sjetiti. Zaboravio je i na to da nema vozačke dozvole. No, oni koji bdiju nad sigurnosti saobraćaja nisu spavali i podnijeli su suca za prekršaje prijavu da malo porazgovara s Nikom. Sudac je to po dužnosti i uradio. Epilog: Niko Klarendić kažnjen je sa 12.000 dinara. Pored toga, on će naknaditi troškove postupka od 2.300 dinara.

TUČA I SVADA U ZABLAČU

Dragan Matura i Ivo Šestanj su se posvadaali. Dogodilo se to pred krcmom Bate Grgasa u Zablacu. Tuča nije bila baš neozbiljna. No, suparnici se nisu dali primiriti. U tom »prijeteljskom uvjeravanju« Ivo Šestanj dobio je tjelesne ozljede lakše prirode. Prijavljeni od nadležnih organa za čuvanje javnog reda i mira, Dragan i Ivo našli su se još jednom oči u oči. Ovog puta, na njihovu žalost, pred sućem za prekršaje. Kažnjeni su ovako: Dragan Matura plaćat će 10.000 kazne, a Ivo Šestanj »nagrađen« je sa 2.000 dinara.

CHRISTINI ZA SJEĆANJE!

Christina Seiffert iz Stuttgarta boravila je u našoj zemlji sa svojim osobnim kolima. Ona, međutim, bar izgleda tako, voli brzo voziti. Preticala je kamion na zabranjenom mjestu, pa se sudarila s putničkim automobilom koji je dolazio iz suprotnog smjera. Zbog tih prijestupa simpatična Christina zaslužila je kaznu od 11.000 dinara. Pored toga, morala je naknaditi 3.600 dinara na ime troškova postupka. (S.S.)

Frije dvije godine je bio gost u mojoj kući na Gorici, u Ulici Bukovička br. 7, jedan od najpoznatijih talijanskih novinara GIORGO MARSHERPA, koji prosto nije mogao da se snađe kad je vidio u kakvom se stanju nalaze ulice u tom dijelu grada, za kojeg je bio pun najljepše hvale, i koji je napisao milanskoj reviji »GENTE« vrlo lijepi članak o našem Šibeniku. Takvi turisti su i te kako važni, kako za našu Zemlju, tako i za sam naš grad.

Ako želite, možete i objaviti ovo moje pismo, da bi se Gradski oči već jednom prenuli... Ujedno vam šaljem i moju »Pjesmu«, pa ukoliko mislite da vrijedi, možete je i objaviti kao moj doprinos proslavi 900-godišnjice postanka našega lijepog i dragog rodnog grada Šibenika... Unapred vam zahvaljujem, i uz iskreni pozdrav ostajem... Krste Jadrjević.

VEZA BR. JEDAN NA PISMO

U stvari, ovo i nije veza, jer je ideja o stvarima koje ćemo opisati »rođena« prije dobijanja pisma, ali se tematski nadovezuje. Počnimo uobičajenim UVODOM U RADNJU: dolaze turisti i sve vide i sve slikavaju. Sada se nadovezuje ZAPLET RADNJE: u stvari, sukob s prijaviteljkama za vrata ili prozore, s razbijenim starim nadvratnicima (gdje su stari grbovi ili simoli), s kredom išanim zidovima, otkinutom zbučkom, podzidnim smećem, kojekakvom robom na špagu pod prozorima, s jednim »lijepim kaosom«. Nakon toga slijedi KULMINACIJA RADNJE (razvoj je namjerno preskočen): u stvari, oni i to slikavaju ili bilježe i nose u svoja mjesta, u inozemstvo. ZAKLJUČAK: s malo samoinicijative po onoj »svatko ispred svoga praga« grad može biti atraktivan — i HISTORIJSKI I ESTETSKI.

VEZA BR. DVA NA PISMO (od autora pisma)

Sigurno ste već primili moje pismo koje sam vam uputio prije nekoliko dana, a u vezi s popravkom ulica na »Gornjoj Gorici«.

Sada kad smo se konačno prenuli i uvidjeli (što su drugi već davno uvidjeli i koristili) da je turizam jedna i te kako važna i korisna grana privrede, a osobito za dobijanje strane valute za kojom ciče i vape sve strane države svijeta, jer se devize dobiju od prodaje sunca i blage klime, na tome treba da ustrajete i dalje, i to vrlo odlučno.

Ja sam bio jedini koji sam se još 1944—1945. u Washingtonu zalagao da se prihvati pomoć za razvijanje turističke privrede u našoj zemlji, ali je onda moj glas bio i ostao »Glas vapajućeg u pustinji«.

Kako naš dragi Šibenik ima vrlo jake uvjete da se razvije u važan turistički centar, kojeg će ubuduće strani turisti i te kako posjećivati, to bi o tome trebalo ozbiljno misliti. U prvom redu bi trebalo da sada, kad je turistička cesta skoro gotova, izgradimo cestu sa »Grade« do Vidilice ispod tvrđave Sv. Ane, odakle se pruža veličanstven pogled na cijeli naš grad i njegovu krasnu luku. Cestu bi trebalo izgraditi tako da se automobilom može doći na samu Vidilicu, a za parkiranje ima tamo dosta mjesta. To bi bio jedan od vrlo važnih objekata za naš grad, koji se sa svojim brdima može usporediti sa krasnim norveškim gradom Bergenom, koji je isto tako sazidan na brdima, ali koja su tako iskorisćena da se grad vidi sa svih strana. Znam dobro da ćete reći: »Pa mi imamo naš »Sušičevac«, tvrđavu Sveti Ivan«, ali sve to ipak nije ono što može da pruži Vidilica ispod Sv. Ane.

... Trebalo bi odmah popraviti i zvonik Svetog Lovre, koji strši kao trup bez glave, kao i da se sruši kuća na obali (bivša Tarle), i to baš sada u jeku sezone započeti i završiti te radove da stranci vide kako mi vodimo računa o našoj prošlosti, pa bilo to i o crkvama. Šibenska bi industrija bila dužna da izdašnje pomaže da se to što prije izvrši i popravi. Rušenjem bivše kuće Tarle na obali, dobila bi se jedinstvena obala, kojoj na Jadranskom i Sredozemnom moru ne bi bilo ravne. Ne bi trebalo prezati od toga da nema stambenog prostora kad su u pitanju tako vitalni interesi grada... Odani K. J.

VEZA BR. TRI NA PISMO

Onaj koji sastavlja ovaj mozaik »Na licu mjesta« ima još jedan prijedlog za naša domaćinstva, turistička društva, Turistički savez općine i za neke privredne organizacije (osobito za »Čistoću«, »Zelenila«, »Ceste«, itd.). Dovoljno je da ga se prihvati i da se ODOBRE SREDSTVA!

Evo o čemu se radi: svi mi volimo naš grad; treba da ga još više zavolimo time što ćemo na prozore ili balkone posaditi ukrasno cvijeće, što ćemo na prozore postaviti ukusne zavjese, što ćemo malo više pripaziti na izloge u prodavaonicama i na kulturnu uslugu u njima, što ćemo svi zajedno pokazati malo više gostoljubivosti prema gostima i turistima, itd.

Za one koji se najbolje pokažu, mogli bismo »mirne duše« odvojiti koju hiljadarku u vidu nagrade ili ukrasnog predmeta za kuću. Kako u radnim organizacijama i turističkim društvima ima i kadrova i toliko novaca, a u nas, eto, inicijative mislimo da ideja ne bi bila neostvarljiva. Možda bi o tome u listu trebalo čuti i građane i poduzeća. ČEKAMO IH!

ŠOFER JE UVIJEK KRIV!

Čudni smo mi ljudi. Jesmo, pa šta! Čudni smo, eto! Dođe vam na primjer netko na vaše radno mjesto za stroj ili u kancelariji da od vas traži uslugu koju ste mu dužni učiniti, a vi, ako ste dotad previše radili, ako imate mnogo posla, ako je drugi posao hitniji ili ako jednostavno niste raspoloženi, odgovorite: »Dodite sutra!« ili »Pričekajte malo«. Obrati li vam se stranka povišenim tonom, i to sasvim neopravdano, dogodit će se da ćete je zadržati kod sebe u lađici bar koji mjesec. Međutim, ima jedan posao koji se ne radi tako, šoferski posao. Po službenoj dužnosti često putujemo, pa službeno promatramo i rad naših šofera. Prisustvovali smo nedavno jednom događaju koji je više nego nekulturan i nečovječanski. U jedan autobus našeg »Autotransporta« ušlo je dvostruko više ljudi nego ih može stati, jer su svi željeli otići »pet minuta prije«. Kondukter se jedan probija i, sasvim pažljivo i kulturno, upozorava putnike na drugi autobus koji stiže; govori im o opasnosti po njih same, itd. Međutim, umjesto hvale on doživljava najgoru vrijeđanja koja se kod nas mogu čuti. A to mu je, da bi svi putnici ipak stigli u svoja odredišta, bila ravno SEMDA PREKOREDNA VOZHNJA. Pored toga, svi su vidjeli da mu se košulja mogla cijediti od znoja i svi su znali da je to NJEGOVO RADNO MJESTO. Ako, dakle, tražimo da se nas i naše radne obaveze poštuje, zašto ne poštujuemo i šofere, jer oni nas ne NABIJAJU KAO SRDJELE i jer i oni ne moraju uvijek biti krivi!

JEDAN SUSRET NA POLJANI I »TAJNI ŠAPAT«

Ovaj događaj ne samo što je zakašnjelo iznesen nego i nije provjeravan »Na licu mjesta«, ali imamo neke primjere — da su na kraju školske godine učenici darivali svoje nastavnike ne samo cvijećem nego i drugim potrepštinama »koji vrijede mjesečni džeparac jednoga ili više razreda. Eto i jedna poznata građanka nas je zaustavila i rekla da zna takve i takve stvari o darivanju nastavnika, pa »izvukla iz srca« onu našu »Je li to socijalistički?« Mislimo da nije potrebno odgovarati da li je to socijalistički, ali napominjemo da se ni u socijalizmu ne živi od cvijeća, buketa i čestitaka. Drugo, znamo i neke slučajeve da su nastavnici kolektivni DARIVALI SVOJE UČENIKE. Zašto, dakle, ne obostrano darivanje?

O STEZANJU KAIŠA I NISKIM DOHOCIMA

S novim privrednim mjerama javile su se po »kantunima« i čakule o tome, i to onih »sasvim upućenih«. Kako to stezanje izgleda u praksi, pokazat ćemo sa dva-tri primjera koja smo, u stvari, već objavili:

— dok se prije prodavalo mjesečno po 4,5 tona šećera u našim prodavaonicama, prije nekoliko dana prodavano ga je dnevno tonu. A kako, ako su nam džepovi bili prazni?

— svako drugo domaćinstvo u Šibeniku stoji u novom stanu, izgrađenom poslije rata. A kako, ako smo stezali kaiše?

— gotovo svako drugo domaćinstvo u Šibeniku je milijunsko, tj. od oko 9 tisuća domaćinstava ima više od 4 tisuće onih čija su godišnja primanja iznad milijun dinara;

— naš prijedlog: ponekad je dobro kloniti se »kantuna«, itd.

POST SCRIPTUM »NA LICU MJESTA«

Ako netko ima primjedaba na »Lice mjesta«, neka ih pošalje na adresu »Šibenski list«, Ulica Petra Grubišića 3, poviše Foljane (na treći kat) »Na licu mjesta«

DVA PRVIĆA

RIVA OPET OSTAJE PUSTA

Usporedba da Prvić Luka ima 1.200 stanovnika i 15 televizora, a Šepurina 600 stanovnika i 3 televizora može da zavarava, ako se želi na taj način dobiti slika razvijenosti tih dva mjesta na otoku Prviću.

Trebalo bi uzeti i niz elemenata u »opredjeljenju« stanovnika da bi se sa sigurnošću stvorio pouzdan zaključak. Jedan od tih elemenata je i činjenica da su stanovnici Šepurine pretežno ribari. Gledajući i s tog aspekta, gornja usporedba ipak nešto kazuje.

U Šepurinu posjetilac dolazi tek pošto je prošao kroz Prvić-Luku. I taj kratki »geografski put« imao je utjecaja na različiti stupanj razvitka tih mjesta.

Posjetioca može začuditi rasprostranjenost nekih prezime- na na ovom otoku. Tako, na primjer, kad sam dolazio u Prvić vozio me svojim brodom Jerko Lučev. Da pronađem grob Fausta Vrančića, pomogla mi je Lada Lučev, a da saznam neke turističke podatke obratio sam se tajniku turističkog društva, koji se također zove — Lučev. Naravno, nisu svi Lučevi.

Prvić Luka ostavlja dojam tihoga otočkog mjesta. Česti motivi koji se mogu sresti: penzioneri sjede pod krošnjama stabala — u hladovini. Žene u crnim narodnim nošnjama kreću se laganim korakom glavnom prvićkom ulicom.

Zagora nema. Naravno, ni vozila. U mjestu ima oko pedesetak domaćih turista koji borave u kućnoj radinosti. U odmaralištu osnovne škole Đurđevac ljetuje 85 daka, u mjesnoj školi smješteni su članovi Društva naša djeca iz Drniša, a u sindikalnom odmaralištu »Senta« oko 50 radnika i službenika iz Subotice. Tu je još, iznad mjesta u borovoj sumi, i logor zagrebačkih izviđača sa Trnja odred »Komandant Sava«. U Prviću, dakle, najviše ima onih namjernih.

Kad sam došao u izviđački logor, izviđače sam upravo zatekao na odredskom sastanku, na kojem im je starješina odreda Rudolf Hlačnik objašnjavao pitanje iz njihovih »aktuelne problematike«: discipline, reda, rada po programu, života u logoru, i ostalo. Od starješine logora, 17-godišnje Vere Demone, saznao sam da 91 izviđač prve smjene, koja ostaje 20 dana, mora ovdje da savlada određeno gradivo, položi neke discipline i uz izviđačku zakletvu dobije prvu, drugu ili treću izviđačku zvijezdu.

Da bi se to postiglo, potrebna je i određena samodisciplina, sticanje određenih navika i druge vještine, među kojima »iskušnja« u »gladovanju« »šutnji« i »samovanju«.

Verin je autoritet, vidio sam, neosporan. Zustru je, brza, energična. Njzino duguljasto lice djeluje ozbiljno. Ima i iskustva. Već šest godina radi sa izviđačima, sedmi put se nalazi na logorovanju, od toga dru-

gi put na moru. Pohada III razred VI zagrebačke gimnazije.

Mnogi stari Prvićani ne znaju za grob Fausta Vrančića. Tražio sam ga nekuda po otoku, dok sa grupom djece nisam došao do nekoga starog spomenika od betona. Bio je to spomenik podignut srpskim vojnicima 1910. godine, dakle još prije balkanskih ratova. Vojnici su pali, piše na spomeniku jedva čitljivo »u junačkom boju«. Na žalost, ne razabire se gdje ni kada.

Vrančićev grob ipak smo pronašli, i to u mjesnoj crkvi. Nismo se prije sjetili da bi upravo tu mogao biti. Plemić i izumi telj Faust Vrančić umro je u Veneciji. Njegove posmrtni ostatci preneseni su u Prvić-Luku 1617. godine. Ploča s natpisom je sasvim izlizana. Vide se pojedina slova u riječi VRANICA- NI. Ostalo se slabo razabire. To je spomenik kojega bi trebalo vidljivije obilježiti.

U šetnji kroz Prvić naišao sam na čudnu građevinu, kojoj je osnova od betona, a nadgrađe od obojenih dasaka sa ravnim krovom i dugim uskim prozorima. Pored jednog prozora stoji — pojas za spasavanje!

Objašnjenje sam našao kod Josipa Margetića, inače rođenog Slavonca koji je ovdje nastao njen više od 10 godina. To je jedan dio njegove kuće. Sam je podigao radeći osam-devet mjeseci vlastitim rukama. Drveno nadgrađe kuće u stvari je komandni most jednog broda — dvotrupca. I unutrašnjost je uređena kao na brodu. Čak su postavljena i originalna brodska svjetla. Kad ta neobična građevina bude sasvim dovršena, Josip Margetić će je dati prvićkim penzionerima za nji-

hov kutić. Oni neće više sjediti po uglovima kuća. Kad bude hladnije, ovdje će uz šah ili briškulu provoditi duge zimske večeri. U prizemlju građevine nalazi se dobro uređena prodavaonica voća. Margetićevi su veoma peduzetni. Ovu dobro opremljenu voćarnu, koja će držati i pića u flašama (što će penzioneri pozdraviti!), vodi Margetićeva kćerka, dok je njegova žena, kako bi se to reklo — šef nabave!

Kod Margetića smo pronašli i jednog izviđača iz zagrebačkog odreda. To je bio 13-godišnji Milan Babić, učenik VII razreda osnovne škole »Marin Držić«. Izvanredno okretan i bistar dje-

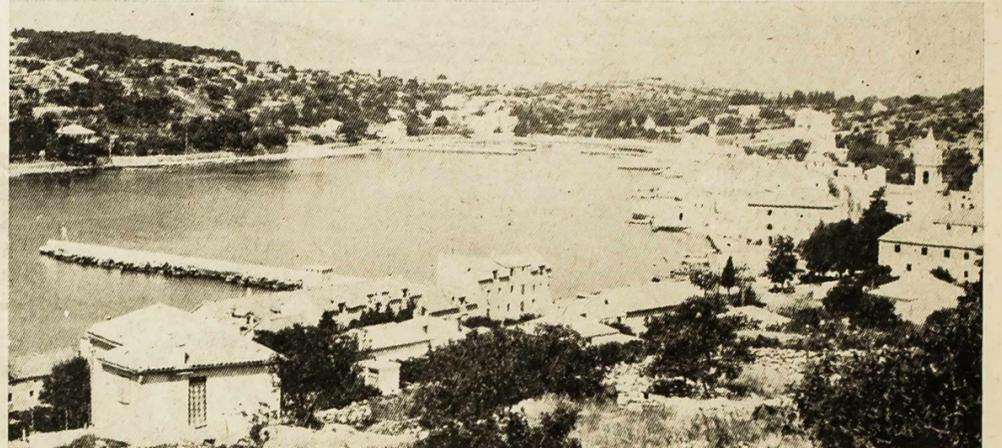
čak. Zivahan, otvoren, ozbiljan kad treba, ali ipak uvijek spreman na koju dosjektu. Njegove sivo-plave oči na svijetlom licu kao da nikada ne miruju. Uskoro polaže izviđački ispit »samovanja«, zatim plivanja i još neke discipline. Sada se »sklonio« kod te obitelji. To, naravno, nitko ne zna. Naša indiskrecija, vjerujemo, neće mu naškoditi.

Kada je u kuhinju ušao jedan drugi izviđač u uniformi, Milan je odjednom postao nepovjerljiv. Kad je dječak izišao, rekao nam je: »Vidite oni nas ponekad traže. Katkad sa izlikom da su i sami na samovanju. Ako me otkriju, gubim pravo poaganja, a oni dobijaju pohvalu. No, o-

miljenog »kuglanja na žici«.

Kad se posjetilac približi Šepurini, čini mu se da je to još smirenije mjesto od Luke, ali i slikovitije. Izvjesnih paralela ipak ima. Ako se u Luci mogu vidjeti starci koji sjede u hladovini, onda su to ovdje žene. Uske kamenite ulice puste su kad zapeče sunce. Sve tako do večeri, kad one nešto ožive i kad iz starih kamenitih kuća izidu njihovi stanovnici da se nadišu zraka, kad se rijetki turisti vrate s kupanja na lijepoj šepurinskoj plaži.

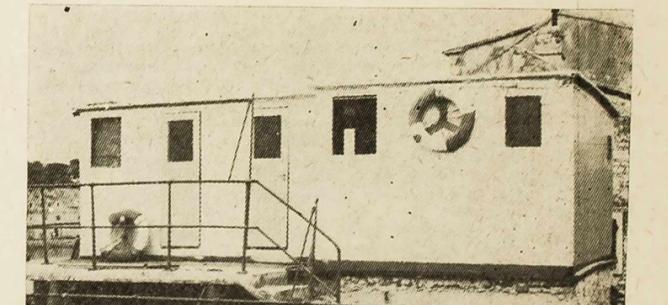
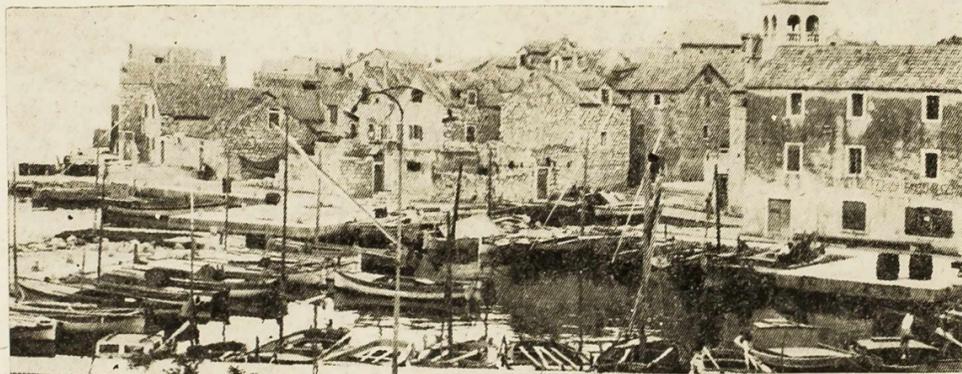
Izvjesnu živost svakoga dana predstavlja dolazanje broda. Sačekaju ga mještani i turisti. Oživi na trenutak »riva«. Zatim

vog puta nije bilo ništa »opasnog«, iako je Milan zaključio da bi možda trebalo odavle »pobjeći«. No, kolega ja zaista bio jedan od »njegovih«. Izšao je zatim malo u dvorište da »udahnne zrak« i odigra jednu partiju

pokoji oproštaj, pokoje mahanje rukom u znak pozdrava i »riva« ostaje opet pusta, načičkana samo ribarskim leutima, dok se brod gubi u pravcu Vodica...

Tekst i snimci: J. Čelar

VODICE DRŽE PRIMAT

Prava najezda turista je počela. To smo mogli registrirati prošlog tjedna, kada je na naše područje različitim sredstvima stiglo više tisuća domaćih i inozemnih gostiju. Domaći turisti uglavnom su stizali vlakovima iz pravca Beograda i Zagreba, dok su inozemni gosti sa svojim motornim vozilima pristizali u koloni iz pravca Rijeke i Zadra. Već nekoliko dana zaredom možemo na Martinskoj zapaziti istu sliku. Tri splavi većeeg i dvije manjeg kapaciteta prevoze preko šibenskog zaljeva stotine motornih vozila raznih registracija. No ipak zapazili smo da pretežni broj cine Austrijanci, Nijemci, Francuzi i Čehoslovaci. Ovi posljednji u sve većem broju posjećuju našu zemlju.

Da li su mjesta šibenskog područja ove godine dobro posjećena, kako je organizirana opskrba, saobraćaj i informativna služba, jednom riječi kako su se pripremili ugostiteljski i turistički radnici — o svemu tome bit će u ovom napisu riječi. Prema pristiglim informacijama u većem broju turističkih mjesta boravi znatan broj domaćih i stranih gostiju, no domaćih je ipak mnogo više. U prvih petnaest dana ovog mjeseca u Murteru je boravilo 1674 posjetioca, u Tijesnom 910, u Skradinu 482, itd. Murter je ostvario više od 21 tisuću noćenja, Tijesno 13 tisuća, a Skradin 7.500 noćenja domaćih i stranih posjetilaca.

Po broju gostiju Vodice zauzimaju primat na našem području. U tom turističkom mjestu danas boravi 3500 gostiju, dakle upravo toliko koliko ono broji stanovnika. Od ukupnog broja turista 160 ih je iz zapadnoevropskih zemalja. Vrijedno je zabilježiti da je sav kapacitet ležaja u kućnoj

radinosti kojih ima 2300 sasvim ispunjen, pa Vodićani imaju dosta briga da bi goste koji stalno nadolaze uspjeli smjestiti. Slična je situacija u Murteru i Primoštenu, gdje je još ostao slobodan izvjestan broj ležaja u kućnoj radinosti. Međutim, u Rogoznici, Skradinu, Pirovcu, Betini, Zlarinu, Zatonu, Zablacu, Tribunju, Prviću i Krapnju još uvijek ima dosta slobodnih ležaja. No kako nas informiraju u Turističkom savezu općine i u ovim će mjestima uskoro biti popunjen sav smještajni kapacitet. U Primoštenu ljetuje 650 gostiju od kojih 350 stranih, u Murteru 1600, u Tijesnom 900, u Skradinu 475, u Rogoznici 350, u Pirovcu 500, u Betini 200, a u ostalim mjestima godišnji odmor provodi nekoliko stotina turista.

U snabdijevanju gostiju dosad nisu upućene veće zamjerke. Zadrzne organizacije i šibenska trgovačka poduzeća pojavila su se ove godine sa većim brojem svojih prodavaonica. Gosti se uglavnom orijentiraju

na plaćanje kompletnog pansiona, dok vanpansionski troše u znatno manjoj mjeri negoli prošlih godina. Mnogi od njih pripremaju jela u objektima kućne radinosti, a veći broj koristi se uslugama restorana za društvenih organizacija, odmarališta ili objekata šibenskog poduzeća »Rivijera«. U većim mjestima dobro je organizirana opskrba u novootvorenim tržnicama i pokretnim prodavaonicama koje su se ove godine pojavile na nekoliko mjesta. I kvalitete usluga je znatno poboljšana, a jela su bolje pripremljena.

Saobraćaj između Šibenika i turističkih mjesta bolje funkcionira negoli lanjske godine. Izuzev sa Krapnjom odnosno Brodaricom, sva ostala mjesta povezana su sa Šibenikom sa nekoliko autobusnih linija koje dnevno saobraćaju u oba pravca. Posebno se vodilo računa o saobraćajnim vezama sa Vodicama, Murterom, Pirovcem i Primoštenom kako bi se izbjegle gužve do kojih je često dolazilo ranijih sezona. Doduše, svima se nije moglo u potpunosti udovoljiti, ali ono što je učinjeno predstavlja osjetan napredak u odnosu na prostele godine. Usko vezano sa saobraćajem dobro funkcionira i informativna služba koja djeluje pri turističkim društvima, biromima i ugostiteljskim objektima, kao i na značajnijim prometnim punktovima.

Mada se još uvijek ne mogu u većim količinama naći regionalni proizvodi, prodaja suveniru je ove godine znatno bolje organizirana. Dubrovačko poduzeće »Minčeta« otvorilo je prodavaonicu u Primoštenu, a u Vodicama, Tijesnom, Murteru, Skradinu i drugim većim mjestima suveniru se prodaju u turističkim društvima. U Šibeniku se njih može nabaviti na nekoliko mjesta.

Ove godine mnogo se učinilo u organiziranju izleta i kulturno-zabavnih priredaba. Šibenski »Putnik« i »Autotransport« osigurali su svakodnevnu vezu sa slapovima Krke, gosti iz Murtera imaju prilike jedanput tjedno posjetiti slapove Krke i Kornate, tiječanski turisti polaze na izlete na slapove Krke, Kornate i Vransko jezero, a za goste koji borave u Vodicama priređuju se izleti na slapove Krke. I turističko društvo u Krapnju nabavilo je brod za organiziranje izleta na slapove Krke i obližnje otoka. Ostala mjesta, međutim, nisu se pobrinula da svojim gostima pruže više zabave i izleta u bližu okolicu.

Kulturno-zabavni život nije svugdje dobro organiziran. U tom pogledu prednjače Vodice, Murter i Tijesno. U Vodicama se svakog dana organiziraju plesne večeri na dva različita mjesta i kinopredstave koje su dobro posjećene. Pored već tradicionalnog »zabavnog ponedjeljka«, u Murteru se dvaput tjedno daju kino-predstave, a u mjesnom restoranu goste zabavlja domaći vokalno-instrumentalni ansambl. U hotelu

»Borovnik« u Tijesnom svira orkestar »Estrade« iz Zagreba, dok u drugim mjestima goste povremeno zabavljaju domaći ansambli. U auto-kampovima primjećen je velik broj motornih vozila strane registracije, u motelim također. Ima ponegdje slušajeva »otvaranja« divljih kampova od strane onih motoriziranih turista koji izbjega-

vaju da plate određenu taksu za kampiranje. U nekim auto-kampovima nije postavljena kutija za prvu pomoć, kao što je to slučaj na Martinskoj, pa su gosti izloženi raznim nepravilnostima. Ovdje je nedavno otvoren restoran, ali se u njemu ne mogu dobiti osvježavajuća pića i sve ono što gosti traže.

(jj)

Koncert zbora RTV Zagreb

Muzika nije bizarna igra tonova, zvučna kulisa koja očarava svojim efektivnim harmonijskim sklopovima i koloritnim kontrastima, niti maštovita ritmička kombinatorika.

Ona sve to sadrži i opet to nije. Osjećamo je a opet je neizreciva. Netom smo je iskazali riječju, ona izmiče i nestaje. Ona je prisutna, materijalna poput sfinge, ali zagonetna, spiritualna, simbolična. Pa i onda kada postaje kristalno jasna, kad izviruje iz bolne realnosti (Lasciatemi morire — Claudio Monteverdi; Jadikovka za teletom — Jakov Gotovac; Čaće moj — Ivan Matetić — Ronjgov) onda, u funkcionalnom odnosu s tekstom, samo silazi na tlo svakidašnjeg, bolnog osjećanja da bi izrazila vapaj koji, s muzičkog aspekta, ima univerzalan karakter. Tako opet ono konkretno je prividno, jer u sebi sadrži apstraktno i univerzalno.

Zar kompozicija Io tacero (Carlo Gesualdo da Venosa), koju je zbor RTV Zagreb, kao i sve ostale kompozicije otpjevao artistski i muzikalno, nije dala naslutiti enigma visine i padova, neočekivane obrate i koloritne kontraste, otkrivajući nam potpuno nova stanja jednog bića raspetog između nebeskih visina i ovozemaljskog bitisanja? Ili muzika Josipa Slavenskog (Voda zvara) koja nam otkriva novi svijet u kojem jedna pjevna melodija, »narušena« disonantnim sklopovima (klasično shvaćanje), iščekava u viru bezdanih dubina i neizvjesnosti?

Ova muzička impresija je samo pokušaj da se spozna jedno umjetničko veće na kojem je zbor RTV Zagreb, pod stručnim i suptilnim ravnanjem Slavka Zlatića, svojom izvanredno muzikalnom interpretacijom, u kojoj je došla do izražaja usklađenost i čistoća dionica, dinamička izniansranost i punoća zvuka, opravdao renome koji uživa.

V. S.

Revija na ledu

U prošlu srijedu četvrtak gostovala je u Šibeniku čehoslovačka revija na ledu. Pred nekoliko tisuća građana Čehoslovaci su na stadionu »Rade Končar« izveli svoj program veoma uvježban i discipliniran. »Blistavi kristal« dobio je u Šibeniku nezapamćen aplauz. Građani su bili više nego oduševljeni.

U Šibeniku je »Blistavi kristal« zaista zablistao

Gotovo čitav mjesec dana prije nego je »Blistavi kristal« izašao pred šibensku publiku gradom se pronosilo jedno interesantno pitanje: »Kako će na temperaturi od tridesetak stupnjeva stvoriti led?« Samo najučepniji su znali odgovor. Isto tako, samo rijetki su znali šta je to »Blistavi kristal«. Zbog svega toga i onoliki interes Šibenčana da vide »događaj dana«. Na dan predstave sva su mjesta bila popunjena, a bilo je i stotine onih koji su program promatrali iza igrališnih zidova, sa okolnog brežuljka. Iako je već prošlo punih sedam dana otkako smo gledali program, još uvijek se o tome priča, pa smo zato i odlučili da našim čitaocima prikazemo »Blistavi kristal« onako kakav je on i šta u stvari predstavlja.

GLEDALI SMO IH, ALI IH NISMO ZNALI

Novi program čehoslovačke revije na ledu zove se »Blistavi kristal«. Na predpremijeri i zvaničnoj praškoj premijeri okupili su se bili predstavnici mnogih evropskih zemalja. Nakon toga je zaključeno niz ugovora za turneje po inozemstvu.

Medu prvima revija je trebalo da posjeti Jugoslaviju, pa i naš grad. »Blistavi kristal« je program koji je sastavljen iz četiri samostalna dijela: »Ritam i melodija« (prema poznatim svjetskim slagerima), »Labudovo jezero« (koje predstavlja svijet baleta), »Sreća sa vašara« (koji je dosad doživljavao veliki uspjeh) i četvrti dio kojim se oživljava slavna era nijemog filma. Taj je dio u stvari šareni defile slavnih ličnosti groteska, fantazija srebrnog platna, vesterina i legendarnih filmova grozote. Takva raznovrsna koncepcija programa, bez jedne glavne ideje, nije slučajna, jer su ansambli bili pristupili mnogi dobri solisti kojima je trebalo ostaviti da se pokažu što

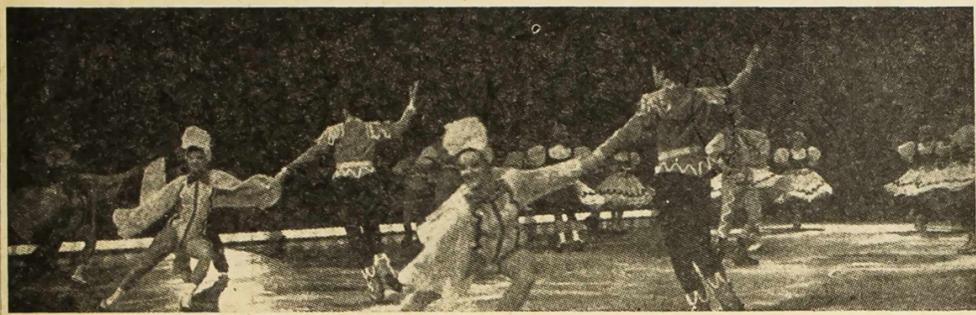
bolje. Medu njima su: Jana Mrzakova, koja je niz godina važila kao najbolja čehoslovačka umjetnička klizačica i spadala među najbolje u Evropi, Milada Kubikova, koja je sa svojim partnerom Votrubom poznata kao najbolji čehoslovački par u sportskom klizanju, te niz mladih klizača i klizačica i brat i sestra Pavel i Eva Roman, koji su u Koloradu Spring-su po četvrti put osvojili prvenstvo svijeta u igranju na ledu i definitivno potvrdili svoju odluku da se odriču daljnog takmičenja.

Medu autorima ovoga programa ističu se oni koji su u stvari i stvorili »Blistavi kristal«, a to su: Mila Novakova, trenerka Eve i Pavla Roman, Luboš Ogoun, poznati koreograf i dugogodišnji trener gimnastičarke Eve Bosakove, Milan Sulc, poznati publicista i dramaturg danas već čuvenog u Evropi malog kazališta »Semafor«, baletski koreograf Pavel Smok, koji je stvorio definitivnu koncepciju, itd.

S »Blistavi kristalom« čehoslovačka revija pretendira da

se uz američke ansamble i bečke i pariške revije popne na svjetski vrh. Dakako, program još uvijek ne predstavlja vrhunac, jer je to u novom obliku i s novim kadrom prvi program. Iako se još uvijek u čehoslovačkoj štampi kritike na program razilaze, jer polaze od tzv. vrijednosne (tj. tradicionalno narodne) ili tzv. jeftine zabave, računa se da će se ovaj program zadržati na repertoaru duže vremena i da bi s profesionalizacijom kadra došlo do daleko većih uspjeha, jer su navodno Eva i Pavel Roman, te istaknuta zvijezda bečke revije Milena Kladnupska i još tri češke umjetnice koje rade u Beču izrazile želju da jednoga dana nastupaju u nacionalnoj čehoslovačkoj reviji.

Čini se da se ansambl u Šibeniku predstavio kao veoma kvalitetan i ujedno veoma raznovrstan i da su u njemu došli do izražaja i klizačke i glumačke kvalitete igrača, a da bi se češrije zamjerke mogle uputiti jedino na neke humorističke tačke i dijelove masovnih scena. J. G.

Dvije večeri folklor: »LADO« i »ŠOTA«

U nastojanju da obogati kulturno-zabavni život našeg grada Dom JNA organizirao je 16. ovog mjeseca na Trgu Sime Matavulja nastup renomiranog zbora narodnih plesova i pjesama Hrvatske »Lado« iz Zagreba, a 17. i folklornog ansambla Kosova i Metohije »Šota« iz Prištine.

Ansambl »Lado«, koji se ubraja u red najreprezentativnijih folklornih ansambala naše zemlje, izveo je bogat program plesova i pjesama jugoslavenskih naroda. Njegove izvanredne glasovne kvalitete (savršena guturalna interpretacija pjesama sa staroslavenskom melodikom) i njegovi plesovi lišeni površnih

efekata revijskog karaktera, ostavljaju dojam da se radi o jednom zaista kvalitetnom i dobro organiziranom ansamblu. Očito je da su njegovi koreografi (naročito prof. Zvonko Ljevaković) dobro proučili izvorne elemente i da su imali dobar uvid u živi umjetnički organizam, koji se sastoji od niza plesnih, pjevnih, instrumentalnih likovnih, društvenih i psiholoških uvjeta narodnog stvaralaštva. Posebno treba istaknuti narodne nošnje u kojima nastupaju članovi »Lada«, koje su u većini slučajeva originalne, dok neki primjerci imaju muzejsku vrijednost.

Na žalost, moramo konstatirati, kao i prilikom prošlogodišnjeg gostovanja ovog ansambla, da »Lado« iz godine u godinu ponavlja gotovo isti repertoar pa njegovi nastupi postaju sve manje atraktivni.

Prijatno osvjedočenje bili su članovi ansambla Kosova i Metohije »Šota« iz Prištine, koji su nastupili druge večeri. Njegujući čisti izvorni folklor, ovaj ansambl otkrio nam je bogatstvo narodnog melosa i plesova Kosmeta.

Bio je pravi užitek gledati popularnu igru »Šota«, u kojoj dva tijela u bezbroj figura »dočaravaju svu poetiku ljubavne igre, kao simbol mladosti. Ansambl je i nazvan po ovoj igri

koju u veselim zgodama igraju svi narodi Kosova i Metohije (Siptari, Srbi, Crnogorci i Turci).

Možemo sa sigurnošću konstatirati da šiptarske svadbene igre i pjesme »Posle bojenja«, splet srprkih pjesama i igara sa Kosova i Metohije ili čuvenu rugovsku »Igru mačevima«, koja se nekad igrala samo pred bitku, dok se danas igra prigodom raznih svečanosti, nitko ne može izvesti u onako snažnom izvornom i opsjedajućem ritmu kao ovaj ansambl, koji je brzo stekao renome jednog od najboljih profesionalnih ansambala u Jugoslaviji.

Prof. Mirko Livaković

TURISTIČKA PRIVREDA U PRVOM POLUGODIŠTU

Bolje nego što se očekivalo

Šibensku turističku regiju posjetilo je do početka srpnja ove godine 1,3 posto gostiju više nego u istom razdoblju prošle godine, dok se broj noćenja povećao za 21,6 posto. Što se sve krije iza tih podataka? Na to pitanje mogao bi se dati veoma dug odgovor, ali je, čini se, najvažnije kazati da je »lavovski dio« gostiju boravio u kućnoj radinosti, a da »Rivijer« kapaciteti nisu bili ponajbolje iskorišteni.

Domaći posjetioci nisu okrenuli leđa šibenskome turističkom području. Ove godine turistička mjesta na šibenskoj rivijeri posjetilo je 9.540 domaćih gostiju, a u istom razdoblju prošle godine ovdje je boravilo 9.245 turista. Domaći posjetioci ostvarili su u prvom polugodištu ove godine 46.579 noćenja, a lanjske godine 38.315 noćenja.

Broj stranih posjetilaca je, međutim, u opadanju. Šibensku turističku regiju u prošlogodišnjih prvih šest mjeseci bilo je posjetilo 5.017 stranih gostiju, a u istom razdoblju ove godine evidentirano ih je 4.920. Unatoč tome, broj noćenja gostiju iz inozemstva se povećao. Godine 1964. realizirano je 13.670 noćenja turista koji su

nam došli s dolarima, markama, funtama, lirama i krunama, a ove se godine broj noćenja popeo na 16.537. Znači da se ove godine strani gosti duže zadržavaju na šibenskom području.

Interesantno je pratiti broj posjeta stranih gostiju u toku prvih pet mjeseci ove godine. U siječnju ih je bilo 69, u veljači 59, u ožujku 115, u travnju 464, a u svibnju 1.219. Međutim, u svibnju 1964. godine naša turistička mjesta bilo je posjetilo 1.725 gostiju iz inozemstva. S tim u vezi zabilježiti ćemo da je u svibnju u Vodicama bilo 99 stranih gostiju, koji su noćivali 446 puta, a u Primoštenju je evidentirano 180 stranih gostiju i 976 noćenja. (D. B.)

Gojko Jakovčev

Turizam sjeverne Dalmacije između dva rata

Putopisac, međutim, nije naveo da su, pored osvijetljenih prozora gostionica u prizemlju, postojali i zamračeni prozori na spratu, gdje bi se »meraklije« seksualno izvijavale s mladim seoskim snašama, koje nisu bile naročito skupe; on ne piše o toplim krevetima u sobama koje su osvjetljavale privlačna gola bedra i nabrekli grudi snaša i djevojčaka; ne piše da su izletili »meraklija« bili i jedan vid bježanja od kulturnog siromaštva gradova i palanki, bijeg od »gospoda« koje su ipak bile manje interesantne od »svježih« žena sa sela!

Ali treba naglasiti da putopisac Sajin daje tačnu sliku u gostiteljskih objekata sjeverne Dalmacije između dva rata, naročito što se tiče onih koji su ih koristili. Malim, sitnim i srednjim buržujima, koji su sjevernu Dalmaciju imali u svojim rukama kao svoj zabran za stoku ili uređeno lovište za divljač, odgovarao je isto takav ugostiteljski i turistički objekt. Nadgradnja i inače odgovara bazi nad kojom se nalazi!

Turizam u okvirima danas poznate tzv. kućne radinosti jedva da je i postojao. A on je, mada nerazvijen, ipak toliko mnogo značio za one rijetke domaće ili strane turiste koji su ga koristili. I onda, kao i danas, pored ljepota prirode njih je naročito oduševljavala prisnost i neposrednost ljuda, kod kojih bi boravili. . . . mnogim našim primorskim kućama naučili su gosti da cene gostoljubivost i dobrotu našeg sveta, na koju — kako sami vele — nigde u svetu u tolikoj mjeri nisu nailazili. Cesto im se dešavalo, da su u svojoj sobi našli neočekivani dar, po koji lepi grozd ili po nekoliko smokava. Takva darovana malenkost, koja našeg čovjeka skoro ništa ne košta . . . uverila je gosta o gostoljubivosti našeg čovjeka, koji ne gramzi za novcem i ne gleda da svugde gosta izrabli, te ga veza-

la toliko uz one dobre ljude, da se je u primitivnoj seoskoj kući osećao bolje i ugodnije, nego što bi se osećao u kojem luksuznom hotelu. On je o toj ljubavnoj našeg sveta svakom zgodom pripovedao u krugu svojih znanaca, te je ili sam na godinu opet dolazio, ili je druge uputio i to baš u ono mesto i onu kućicu među one dobre ljude, koji mu nisu mogli pružiti sve udobnosti, ali su ga inače znali zadovoljiti i tako oduševiti, da nikde nije opažao kakve manjkavosti, već mu je kraj tih dobrih i prijaznih ljudi došlo sve ilino i lepo i dobro. Zadovoljni gosti su najbolja propaganda našem turizmu, te postaju stalni naši posjetioci, a svaki nam od takvih dovede još po kojeg novog gosta«18.

Pokretni turizam po samom Jadranu u vremenu između dva svjetska rata postojao je u jako skromnim razmjerima. I njega je koristila većinom sitna i srednja buržoazija priobalnog i otočnog područja, te oni rijetki državni i privatni činovnici koji su nekako uspjeli doći do kakvog motornog čamca s kojim bi provozali svoje malobrojne prijatelje i poznanike, a i svoje pretpostavljene radi održavanja veza, a kako bi položaje na kojima su se nalazili makar koliko učvrstili, a po mogućnosti stvorili i uvjete za napredovanje — san svakog pojedinog činovnika!

Pokretni pomorski turizam visokog ranga sa luksuznim jahtama koristio je i kraljevski dvor sa svojim kamarilom, a nisu bili rijetki ni posjeti njihovih inozemnih prijatelja. Turističke atrakcije svoje vrste bile su i posjete britanske sredozemne ratne flote, tamo negdje od 1937. do 1940. godine. Pa ipak najspektakularniji turistički događaj bio je onaj kad je u kolovozu 1936. godine kralj Velike Britanije Edvard VIII, skupa s gospođom Simpson, u koju je bio tako nesretno i be-

znadežno zaljubljen, došao na odmor u Dalmaciju i pri tome se dosta dugo zadržao u divljem, ali zato ne manje pitoresknom arhipelagu Kornata i Dugog otoka, naročito u fantastičnoj luci Tajer.

Kralj je imao svojih razloga da ovaj put krene inkognito sa najužom pratnjom i pod imenom vojvode od Lankestera. On je iz nekoga malog mjesta u provinciji Saseks avionom preletio Lamanš, a zatim nastavio put vlakom za Beč.

U Jugoslaviju je ušao kod Jesenica, a zatim nastavio vlakom put dalje do Šibenika, gdje je stigao 10. kolovoza 1936. godine. Tu se ukrao na plovčicu hotel, jahtu »Nahlin«, koja je krenula na krstarenje duž naše obale. Kralj je »tražio neki zabačeni mirni kutak da bi se što bolje odmorio sa gospođom Simpson«19.

Za vrijeme dok je jahta boravila u luci Tajer (Telašćica) njezina je posada pravila kratke izlete do kornatskog arhipelaga, pa su tako jednog dana dolatali i do osamljene Jeličeve kućice na Zutu. Pred kućom je stari sluga spomenute obitelji, nakon što se tog jutra vratio iz noćnog ribolova, krio svoje kožnate opanke. Desetak foto-reportera snimilo ga je u pravu u trenutku kad je svojim jakim zubima, zubima 70-godišnjaka, stezao čvor na jednoj oputi opanka. Za njih je to bio spektakl, jer toliko star čovjek sa čitavim i tako čvrstim zubima može da se nađe jedino tamo na »nekakvom« Balkanu!20

Za posadu jahte »Nahlin«, kao i još nekoliko drugih, npr. jahte predsjednika vlade Kraljevine Jugoslavije dr Milana Stojadinovića, komandanta ratne mornarice, raznih ministara i drugih, koje su »u ime naroda« koristili, nisu uopće bili interesantni slijedeći izvještaji načelnika kotara Preko, koje je ovaj te iste 1936. godine upućivao kraljevskoj banskoj u-

pravi Primorske banovine u Splitu:

Akt br. 15316/421,35 od 29. XI 1935. godine govori o tome kako se ekonomsko stanje u odnosu na prošli period nije promijenilo. A onda: »dostavom hrane za ishranu pasivnih krajeva«, koja će uskoro stići, poboljšat će se ishrana. Kako se prema dobivenim uputstvima hrana mora davati i dijeliti pored siromašnih i nesposobnih za rad, i sposobnima time, da se sposobne uposl na opšte korisnim radovima, umanjit će se nezaposlenost.

Poslije toga čitav niz drugih akata istog načelnika, počevši od siječnja pa do kolovoza 1936. godine, govori o tome kako »ovo sresko načelstvo izvještava naslov da se ekonomske prilike od prošlogodišnjeg izvještaja nisu promijenile«. A u aktu br. 11868/289,36 od 31. VIII 1936. godine stoji: »Ekonomske prilike nisu se poboljšale. Suša, koja već dulje vremena vlada, uništava povrće, koje bi služilo i dobro došlo za jesenu i zimsku prehranu pučanstva. Osjetno su u posljednja dva mjeseca od suše stradala dva mjeseca i grožđa. Maslina u ovoj godini rod je nikakav, a besposlica mornara još uvijek traje«. Takvu sliku svoga kotara daje načelnik Preka. Slični su izvještaji i ostalih načelnika kotara sjeverne Dalmacije. Stanje iz kolovoza 1936. godine, kako ga iznosi načelnik Preka, je stanje baš u onom mjesecu kad se Edvard VIII dčvio veličanstvenim ljepotama jadranske divljine u Kornatima, a ljudi iz njegove pratnje egzotični otoka Zuta i snažnim zubima jednog starog ribara, a putopisac Sajin opisivao sentimentalna raspoloženja meraklija u dramskim mehanama sjeverne Dalmacije. I jedni i drugi, i strani i domaći buržujci, bili sudaleko, jako daleko od stanja u kojem se nalazio naš narod, a koga je samo djelomično zahvatilo bljesak jed-

nog »blic-izvještaja« kotarskog načelnika Preka.

Te iste godine režim je pokušao i po drugi put da se obratna s komunistima Šibenika i okolice. Naime, te iste godine bili su pohapšeni svi članovi KPJ, kao što je to bilo učinjeno i 1933. godine. No, dok su ih 1933. godine mučili i osudili na robiju, ove godine to više nije bilo moguće. Sud je sve uhapšene oslobodio i pustio svojim kućama. Režim diktature sve je više slabio. Slično je bilo i sa komunistima Iža i Ugljana, koji su također te godine bili uhapšeni i zatvoreni u Preku, gdje su štrajkom gladu primorali organe vlasti da ih pušte na slobodu.

Proizvodne snage, prigušene i okovane postojećim odnosima, vlašću buržoaske strahovlade djelovale su, bujale, narastale, a sve utjecajniiji subjektivni faktor — KPJ — djelovala je sve upornije i uspješnije. Bilo snažnoga narodnog organizma sve je ubrzanije i silovitije kucalo. Turizam je bio samo epizoda za sve društvene faktore na našoj jadranskoj obali. Dok je on pravio svoje prve početničke korake, dok je on značic samo provod za povlaštene, dotle, se pripremalo i nadolazilo nešto mnogo jače, obimnije i

obuhvatnije, nešto pred čim je režim buržoazije strepio, postajao sve nervozniji i polako pripremao teren za defanzivu. Borba radničke klase naše zemlje utirala je put promjeni postojećih produkcionih odnosa, put vlasti radnom narodu, koji će unutar svoga sistema urediti za sebe i najpovoljnije uvjete za život. Između ostalog i za razvitak turizma.

Već je dvadeset godina otkako smo svjedoci da je turizam u Jugoslaviji promijenio svoj karakter. Njegove blagodati danas koriste oni kojima je i najviše potreban, koji na njega imaju i najviše prava: radni ljudi socijalističke Jugoslavije. 18 Viktor pl. Paravić, Turizam na Primorju, članak u Alma-

nahu Jadranske straže za 1928-29. godinu, strana: 279-280. —

19 »Roto magazin«, izd. NIP »Borba«, Beograd, 15. V 1936, str. 10.

20 Za vrijeme boravka Edvarda VIII u Šibeniku je bilo 800 turista, od čega najviše Engleza, Amerikanaca, Nemaca i Francuza. Gradska privreda dobila je oko 2.000.000 dinara. — Casopis »Jadranska straža«, br. 8-1937. god. str. 339.

— kraj —

DRNIŠKA KRONIKA

ELEKTRIFICIRAN
PARČIĆ

Ovih je dana zaselak Bakovići sela Parčića dobio električno svjetlo. Time je potpuno završena elektrifikacija sela Parčića. Mještani su sami odvojili oko 600 tisuća dinara za elektrifikaciju. Znatnu pomoć pružila im je i Skupština općine. Niškonaponsku mrežu izvelo je Elektro-poduzeće u vlastitoj režiji.

UMRO ISTAKNUTI
LIJEČNIK

Prije nekoliko dana u Drnišu je u 63 godini života umro dr Marko Skelin. Marko Skelin je bio jedan od najpoznatijih građana Drniša, te veoma istaknuti i omiljeni liječnik u ovom kraju. Uslužnost, ljubaznost, te duboko razumijevanje prema svakom pacijentu i narodu bile su jedne od njegovih osobina koje svatko pamti.

Pokojni doktor Marko, tako su ga svi zvali od mljda, je cijeli svoj život proveo budan nad zdravljem stanovništva ovog kraja. Nikad ga ništa nije moglo sprječiti da svugdje stigne na vrijeme gdje je bio potreban, i nije bio rijedak slučaj da je on pješčao do svojih pacijenata po nevremenu. Zbog toga je Drniš bio veoma tužan. Kao odličan čovjek i savjestan liječnik, ostao će u najdubljem i najljepšem sjećanju ovog grada i okolice.

NOVE PRIVREDNE MJERE

U svim poduzećima Drniša osjeća se veoma velika aktivnost. Radi se veoma uzurbano i temeljito, jer svaki radni kolektiv hoće da za sebe vidi perspektivu nakon uvođenja novih privrednih mjera. Osobito zapažena aktivnost na tom planu je u »Dalmacija - plastici« i Rudnicima mrkog uglja u Siveriću. Kod građana se zapaža sasvim neopravdana uznemirenost, pa su neki počeli nabavljati veće količine šećera, nekih prehrambenih artikala i sapunskih prašaka.

UREĐUJE SE SPORTSKI
PARK

Za drnišku omladinu ne postoji »mrtva sezona« za vrijeme ljeta, jer pored tradicionalnoga općinskoga nogometnog prvenstva ovih su dana započele i radne akcije. Omladina će dobrovoljnim radom zatratiti i igralište Doška na Podvornici, te urediti atletske staze. Posebno su se dosada istakli omladinci sa predvojničke obuke, koji također rade na uređenju sportskog parka.

ZAVRSAVA SE IZGRADNJA
GRADSKOG MUZEJA

Radovi na adaptaciji rodne kuće narodnog heroja Božidara Adžije privode se kraju, jer će u kući nakon toga biti otvoren muzej grada Drniša. Izložbena prostorija radova Ivana Meštrovića je gotova, te prostorija biblioteke i veoma važnih dokumenata, dok se dovršava još jedna prostorija za radove istaknutih Drnišana. Posebno treba istaći da je za otvorenje te nove kulturne institucije zaslužan Nikola Adžija, herojev brat i prijatelj Ivana Meštrovića. Ivan Meštrović je Nikoli poklonio dosta svojih radova, a sačuvana je i njihova bogata korespondencija. Biblioteka je također poklon Nikole Adžije, koji je sa rijetkom bibliofilskom upornošću iz svojih vlastitih sredstava nabavio oko dvije tisuće knjiga i mnoštvo dokumenata važnih za historijsku i kulturnu prošlost Drniša.

Slobodan Grubač

RADNIK I NIKAD:

Radnik nikad ne govori u ime radničke klase.

RADNIK NIKAD:

- ne raspisuje natječaj za svoje radno mjesto,
- ne govori o posebnim zaslugama za poduzeće,
- ne misli da je spasio radni kolektiv,
- ne dobija nagradu kad ode u drugo poduzeće,
- nema štampanu osmrtnicu u velikim novinama, ako umre,
- ne pije kavu na radnom mjestu,
- ne ide u posjete svome drugu za vrijeme radnog vremena,
- ne učestvuje na seminarima o radničkom samoupravljanju,
- ne ide na službena putovanja,
- ne upotrebljava sredstva iz fonda za reprezentaciju,
- ne pita nikoga: »Ko si ti?«
- ne kaže nikome: »Ili ja ili ti iz poduzeća«,
- ne kaže nikome: »Ne minguj ili ne filozofiraj«,
- ne priča mnogo o štednji sredstava,
- ne tvrdi da poznaje u detalje svoje radno mjesto,
- ne misli da je nezamjenjiv (jer postoje tri smjene),
- ne kaže nikom da je genijalan,
- ne prihvaća kaput pretpostavljenom,
- ne dolazi dva sata kasnije na posao (tada produžava spavanje),
- ne razgovara o nogometu, ženama, sportskoj prognozi, automobilima (to čini poslije radnog vremena),
- ne drhti i ne ljuti se na rotaciju,
- ne traži zajam ni akontaciju i da ne nabrajamo dalje. Ovo Nikad može se shvatiti i kao RIJETKO U RIJETKIM kolektivima. Ili jednostavnije, mjesto ovog Nikad i Ne stavite Rijetko, pa pročitajte još jednom.

Slobodan Grubač

Posljednjih dana čitamo u dnevnoj štampi o lošim turističkim rezultatima u proteklih šest mjeseci. Iz gotovo svih turističkih mjesta na Jadranu pristižu nepovoljne informacije. Ni Murter nije startao u prošlogodišnjem stilu — ni vremenski ni po broju gostiju. Jednom riječi: sezona je počela, ali sa zakašnjenjem.

Murterske marginalije
Sezona je zakasnila

Do 10. srpnja Turističko društvo je evidentiralo oko 1.000 domaćih i oko 200 stranih turista. U kućnoj radinosti je od oko 2.500 postelja zauzeto manje od četvrtine. Međutim, invazija domaćih gostiju tek predstoji, pa se Murterani nadaju da će s povećanim brojem kreveta u kućnoj radinosti ipak premašiti prošlogodišnju brojku od 12.000 posjetilaca.

NA POČETKU — PA SLABO

Premda u mjestu kraj Slanice ovih dana boravi relativno mali broj gostiju, ne bi se moglo reći da je sve u redu. Kako će tek biti u punoj sezoni — krajem ovog i početkom slijedećeg mjeseca kada će se u kućnoj radinosti, odmaralištima i pod šatorima nalaziti oko 3.000 turista dnevno?

Ostavimo to pitanje, a pogledajmo što na početku ne »štima«. Počnimo od ugostiteljstva, koje će, kako sada stvari stoje, biti i ove godine rak-rana murterskog turizma. Prije nekoliko dana posjetili smo novosagrađeni restoran u centru mjesta. Gostiju nije bilo odviše, moglo bi se slobodno reći: malo, a konobar nam je donio na stol vruću pivu. Nakon pive konzumirali smo tursku kavu koja je bila blijeda imitacija. Da ju je slučajno ispio Brazilijanac, bio bi zaboravio i kako mu je ime, a kamoli da se sjeti plaćanja. Konobari su na prošlogodišnjem nivou: spori i indiferentni prema poslu, kao da se nalaze na kupanju a ne na radnom mjestu. Kakvo je vino? I notorna pijanca bi nakon prve čaše napravila kiselu grimasu lica. Pa, odakle li se samo nabavlja?

MALO GOSTIJU, A DOSTA
REPOVA

Bilo bi normalno bar na početku sezone, kada u mjestu boravi relativno malo gostiju, da nema repova pred prodavaonicama kruha. Tako bi trebalo biti, ali nije! Još mnogo prije nego što kruh stigne iz Šibenika i Zadra pred radnjama se formiraju »file«. Repovi su i na ribarnici, te pred trafikom. Ništa zato, govore šaljivčine, bar ih nema pred blagajnom kina »Kornat« (!)

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma »JULES I JIM« (do 22. VII)
Talijski film »SAMSON PROTIV SILNIKA« (23—25. VII)
Američki film »BATERFIELD 8« (26—28. VII)
»SIBENIK«: premijera engleskog filma »LOLITA« (do 25. VII)
Premijera njemačkog filma »JEDNOSTAVNA DJEVOJKA« (26—27. VII)

ROĐENI

Smiljan, Ivana i Skolastike Sandrić; Gordana, Simuna i Milice Skelin; Zoran, Ive i Zlatane Rončević; Olga, Roka i Karmele Furčić; Zeljko, Mate i Matije Bašelović; Marijana, Marijanova i Marije Cvitan; Rina,

ŠOFERI BEZ VOZNOG REDA

Sa saobraćajem se Murterani sve doskora nisu mogli pohvaliti. Ove godine je na tom planu učinjen znatan napredak. Odnedavno Murter je povezan sa Šibenikom sa devet autobusnih pruga dnevno, a tri puta tjedno saobraća brod »Vir« na relaciji Murter—Šibenik. Iz Zagreba u Murter svakog dana stižu četiri autobusa, a u toku jednog dana ih isto toliko polazi za Zagreb.

Po tome bi se moglo zaključiti samo jedno: sa saobraćajem je sve u redu. Međutim, nije tako. Murterani vele da šoferi ne poštuju vozni red.

ODUMIRE JEDNA TRADICI-
ONALNA PRIREDBA

Već nekoliko godina za redom Turističko društvo od 1. srpnja do 1. rujna organizira održavanje vedre zabavne priredbe pod nazivom »Vedri murterski ponedjajak«. Prošlih je godina ta priredba svaki put bila dobro posjećena, i može se slobodno

Poduzeće za metalne konstrukcije »Palk« — Šibenik, raspisuje natječaj za prijem

5 UČENIKA U PRIVREDI ZA IZUČAVANJE
BRAVARSKOG ZANATA U ŠK. 1965/66. GOD.

Molbe sa opisom imovnog stanja, broj članova obitelji i zadnju školsku svjedodžbu dostaviti sekretarijatu najkasnije do 1. VIII 1965. godine.

Upravni odbor Medicinskog centra u Šibeniku
raspisuje

NATJEČAJ

za popunjenje niže navedenih upražnjenih radnih mjesta:

- 1) JEDNA MEDICINSKA SESTRA
- 2) JEDNA DJEČJA NJEGOVATELJICA

Uvjeti: ad 1) završena Srednja medicinska škola; ad 2) završena škola za dječje negovateljice.

Molbe taksirane sa din. 50 taksenih maraka opskrbljene dokumentacijom da ispunjavaju uvjete za radno mjesto za koje se natječu, natjecatelji mogu dostaviti Komisiji za zasnivanje i otkazivanje radnih odnosa Medicinskog centra u Šibeniku najkasnije 15 dana po ovom oglašenju.

Medicinski centar u Šibeniku ujedno obavještava da ima slobodna dva radna mjesta nosača (nekvalificirana radna snaga).

Medicinski centar u Šibeniku
Broj: 01-4.803/1-1965.

Veća sredstva aktivnijim
organizacijama

U posljednjih nekoliko godina predavačka djelatnost na šibenskoj općini odvijala se uglavnom preko Narodnog i Radničkog sveučilišta i njihovih tribina. Narodno je sveučilište težište svoga rada našlo uglavnom na selu. U zadnje dvije godine ono je održalo 180 predavanja kojima je prisustvovalo čak 12 tisuća osoba. Osim toga je pokretno kino prikazalo na selu više od 400 filmova domaće i strane proizvodnje. Narodno sveučilište organizira tečajeve i seminare iz raznih oblasti privredne i društvene djelatnosti. Radničko sveučilište, koje s uspjehom djeluje već nekoliko godina, predavačku aktivnost obavlja preko javne tribine »Srijedom u sedam«. Kao predavači angažiraju se istaknutiji društvena - politički radnici s područja općine i iz važnijih centara zemlje. Iako je nivo predavanja na zavidnoj visini, na žalost, u njima prisustvuje mali broj slušalaca.

Tim aktivnostima treba svakako dodati različite kulturne priredbe i smotre što ih upriličuju omladinske organizacije na selu. Gotovo sva amaterska kulturna aktivnost omladine Šibenika odvija se u okviru Centra za kulturno - umjetnički odgoj mladih, u kojem aktivno djeluje niz klubova i sekcija.

Velika aktivnost zapažena je u različitim društvenim organizacijama, kao što su izviđačke, terijalne, sportske i organizacije Narodne tehnike, u kojima je okupljeno više stotina članova Saveza omladine. Među slabostima koje prate rad tih organizacija svakako se ubrajaju one financijske naravi. Nedovoljna sredstva onemogućuju razvijenu djelatnost. Daljnja slabost sastoji se u tome što one uglavnom djeluju u gradu. Na selu, međutim, javlja se pokoja organizacija ili društvo, i to pri osnovnim školama. Pomanjkanje stručnog

kadra je također problem koji prati rad tih organizacija. U financiranju su se slabosti očitovala u tome što su najveći dio sredstava dobivale sportske organizacije, posebno nogomet. Druge strane, specijalizirane organizacije nisu dobivale ni minimum potreban za pokriće osnovnih troškova. Nakon što su uočene sve te slabosti prišlo se radikalnijem rješavanju na način da je osnovano Općinsko vijeće Narodne tehnike, u kojem su objedinjene sve srodne organizacije. Osnovano je također Općinsko starješinstvo i vidiča, Općinski odbor Ferijalnog saveza i Općinski odbor Saveza fizičke kulture koji kuplja sva sortska društva organizacije. Na toj osnovi vjeruje se u ubuduće i raspodjelu financijskih sredstava, što će pridonijeti efikasnijem rješavanju materijalnih i drugih problema na koje su dosad nailazile takve institucije. (jj)

KOŠARKAŠI »SIBENIKA« ŽELE NA FINALE PRVENSTVA HRVATSKE

Da li će im uspjeti

Od ukupno deset kola u prvenstvu Južne regije sedam je već odigrano. Preostala tri kola odigrat će se nakon ljetne pauze krajevno kolovoza i početkom rujna. »Sibenik« se nalazi na četvrtom mjestu, a kako su ekipe »Split« i »Zadra« izvan konkurencije, praktično je drugo mjesto sigurno.

Tablica nakon sedam kola ima slijedeći izgled:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
»ZADAR« (II)	7	6	1	455:307	148	12				
»SPLIT« (II)	7	5	2	417:339	78	9				
»TEKSTILAC«	7	4	3	441:443	—2	8				
»SIBENIK«	7	3	4	483:589	94	6				
»PARTIZAN« (D)	7	3	4	562:457	—75	6				
»PARTIZAN« (K)	7	0	7	286:531	—245	0				

Na prvenstvo Hrvatske, koje se igra u obliku turnira prvaka šest regija, ide prvoplasirana ekipa, ne uzimajući u obzir momčadi »Zadra« i »Split«. Usprkos činjenici što ekipa »Tekstilac« u završna tri kola ulazi sa dva boda prednosti, »Sibenik« ima šansu zbog nepovoljnijeg rasporeda utakmica Sinjana. »Tekstilac« odlazi u goste Zadranima, koji zatim dolaze u Šibenik. U slučaju pobjede Zadrana u prvom i poraza u drugom susretu, »Sibenik« se izjednačava sa »Tekstilcem« u broju bodova. Ta računica vrijedi uz pretpostavku da će »Sibenik« pobijediti oba »Partizana«, iako tim odlazi u goste u Knin, odnosno u Drniš, što je prema dosad prikazanim igrama realno ostvarljivo. Sa jednakim brojem bodova, iako »Sibenik« ima bolju koš-rizliku, odigrao bi se novi susret na neutralnom terenu. Pobjednik iz toga susreta bio bi predstavnik Južne regije na finalnom turniru za prvaka Hrvatske.

Postizanje tog uspjeha bilo bi svakako daleko više nego što se očekivalo na početku takmičenja. Međutim, već postignuti

plasman predstavlja uspjeh, tim više jer su susreti izgubljeni sa minimalnim razlikama. Niskustvo igrača, od kojih najveći broj imao prve zvanične nastupe u ovom takmičenju bilo je razlog da su izgubljeni tri susreta. Ipak, igrači »Sibenika« su postigli najveći broj koševa, iako »Zadra«, imaju na bolju koš-rizliku, a dva igrača »Sibenika« su na čelu liste strjelaca. Prvi u Južnoj regiji je Belamarić sa 147 pogodaka u Juras sa Dalbelom iz Sinja dijeli drugo mjesto sa 127 pogodaka. Tokom prvenstva, pored dvojice, još su nastupili inž. Dunkić 77, Cubrić 6, Ramljak 7, Kaluž 4, Gulini 14, Nakić 8, Luštica 18, Mrša 25, Skarić 9, Bukić 39, Klisović 2, Zlatoper, Sumić i Milić. Svi oni su jednako zaslužni za postignuti uspjeh, jer su se osim sa protivnikom borili i sa niz drugih snaga. Trenirajući na nepodesnom igralištu da bi kao novi član regije nadoknadili iskustvo i znanje drugih ekipa, bez minimalnih materijalnih sredstava, praveći sami dresove i drugo, pokazali su se kao pravi sportaši amateri. Izvanredan primjer dali su i članovi uprave, koji su cijepanjem karata na vratima vršenjem redarstava na utakmicama ili brigom oko prijave ekipe kad je bila gost do prinosili da se manje osjeti finansijski problem. Ipak njihovo zalaganje nije bilo dovoljno da se obezbijedi učešće junior ske ekipe na prvenstvu Dalmacije. Tako je »Sibenik« jedini klub koji nije poslao svoju ekipu.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIĆ

List uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-18 — Telefon štampari je 22-28 i 29-53.

VLAKOVI:
Polazak za Zagreb u 9.52, 19.10 i 22.35 sati, za Beograd u 19.10 sati, za Split u 3.03, 7.08 i 14.40 sati.

BRODOVI:
Za Split u 4.10 sati, za Rijeku u 21.30 sati.

OD SRIJEDE
DO SRIJEDE

DEŽURNE LJEKARNE

Do 23. VII — Centralna — Ulica Borisa Kidriča.
Od 24. do 30. VII — Varoš — Ulica. bratstva i jedinstva.

MALI OGLASNIK

Mijenjam jednosobni stan, tj. jedna soba, predsofbje i nužnik sa odgovarajućim u Šibeniku.
Stan se nalazi u centru grada Beograda u Ulici Risanska br. 12. Za detaljna uputstva obratiti se na adresu: Pavasović Perka, Beograd Risanska 12.

Markova i Boje Popović; Ivica, Radomira i Milene Supe; Mladen, Jakova i Ivanke Vuletić; Marijana, Božidara i Marije Čokrić; Ivica, Nedjeljka i Jelice Jurišić; Gavro, Dragana i Jasne Kozomara; Stjepan, Mate i Rajne Varnica; Sanda, Oskara i Zore Popov; Dragan, Ilije i Vinke Dražić; Mije i Luce Petković; Stanislav, Stanislava i Marije Pelc; Marina, Branka i Ruže Relja; Vedrana, Ivana i Ane Marenzi; Duška, Antona i Majde Kalogjera; Zeljko, Blaža i Ivanke Huljev; Jasmina, Janislava i Mladinke Skroza; Marija, Drage i Janje Juras; Zrinka, Vlatka i Miroslave Friganović; Jagoda, Jakova i Ike Zorica; Jasminka, Izeta i Mire Berbić; Vojana, Franka i Zvijezde Sršen; Anka, Jere i Mirjane Huljev; Mirela, Josipa Bukvića i

Mjirjane Labura; Miro, Ante i Jovanke Pešut i Aleksandar, Dragoljuba i Ninke Krbić.

VJENČANI

Davor Zuberko i Gordača Cukrov; Marijan Papa i Jelka Crnica; Franje Livić i Ivanica Rodin; Dinko Čeko - Šupuk i Ana Nakić; Antun Jurčević i Marija Miljković; Petar Erceg i Milena Rak; Radislav Nikolić i Marija Lokas; Krešo Đunkić i Stefa Zuban; Krste Bakula i Marija Boban; Branko Toholj i Gloria Brakus; Antun Skarica i Danica Popović; Sava Knežić i Karmela Corkalo i Ivica Lukačin i Danica Erceg.

VAŽNIJI TELEFONI

Informacije 98
Zeljeničarska stanica 26-44
Autotransport 20-87
Putnik 24-30
Elektra 20-40

Vodovod 20-50
Bolnica 23-33
Hitna pomoć 94
Vatrogasna straža 22-22
Narodna milicija 23-23
Saobraćajna milicija 27-31
»Sibenski list«, redakcija 25-62
»Slobodna Dalmacija«, dopisništvo 28-51

AUTOBUSI:

Za Rijeku i Zadar u 4.15, 8.45, 9.45, 10.35, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 20, 21.35, 22.30 i 22.35 (u 10.30 i 20 sati saobraćaju u ljetnoj sezoni).
Za Zadar u 7 i 11 sati.
Za Dubrovnik u 2.45, 5.30, 9.30, 11, 11.30 i 22 sata.
Za Split u 2.45, 3.55, 4.55, 6, 7, 7.45, 8, 9.30, 11, 11.30, 12.55, 13.45, 14, 14.40, 16, 18.15 i 18.55 (u 6 sati saobraćaju u ljetnoj sezoni).
Za Zagreb — Beograd u 3.40 sati (ljetna sezona).
Za Zagreb u 5 sati (ljetna sezona).
Za Ljubljanu u 10.30 i 20 sati (ljetna sezona).
Za Driž i Knin u 5.15, 12 i 15.15 sati.
Za Benkovac u 15 sati (polazak sa Martinske).
Za Ervenik u 14.30 sati.